ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ С. ГЪРМЕН
ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД

2960 с. Гърмен, тел. 07523/20-40 и 20-47, факс: 07523/31-79
e-mail: oba@garmen.bg, web: www.garmen.bg

Изх. № 02-00-20

Дата: 22.01.2025г.

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
общ.Гърмен, обл.Бл-град
Вх.№ 06-61
Дата: 22.01.2025г.

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ ФЕИМ ИСА – КМЕТ НА ОБЩИНА ГЪРМЕН, ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД

ОТНОСНО: *Приемане на План за устойчива мобилност на община Гърмен.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

В изпълнение на чл.23 от Закона за регионално развитие (ЗРР) и чл.19, ал.1 от Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие (ППЗРР) Община Гърмен е изготвила План за устойчива мобилност на община Гърмен до 2035 г., част от Плана за интегрирано развитие на Община Гърмен за периода 2021-2027 г.

Планът за устойчива мобилност на Община Гърмен (ПУГМ) е стратегически документ подпомагащ изпълнението на разработената Концепция за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ) по програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., с номер BG16FFPR003-2.001-0099, с наименование „Повишаване качеството на живот, качеството на предоставяните публични услуги, развитие на местния бизнес и по-ефикасно оползотворяване на потенциалите на територията за развитие на устойчив туризъм и популяризиране на местните културни, исторически и природни забележителности“ и е предназначен да задоволи нуждите от мобилност на хората и бизнеса в община Гърмен, съставните села и околности с цел постигане на по-добро качество на живот. Той следва европейската концепция за планиране на транспорта в градовете, която се застъпва за поетапна промяна в подхода към мобилност, за да се гарантира, че селските райони на Европа се развиват по по-устойчив път и че се стремят към изпълнение на целите на Европейския съюз (ЕС) за конкурентоспособна и ефективно използваща ресурсите европейска транспортна система. В стремежа към постигане на тези цели планът за устойчива мобилност следва да допринесе за развитието на системата за градски транспорт. Планът за устойчива мобилност на общината е със срок от 2024 г. до 2035 г. с възможност за актуализации.

Планът за устойчива мобилност представлява планиране за населението, а не за моторните превозни средства. Той включва мерки и проектни идеи в няколко направления – обществен транспорт, пешеходно движение, велосипедно движение, Улична мрежа и автомобилно движение, Паркиране. Общият бюджет на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен за целия период 2024-2035 г. възлиза на 1 819 500,00 лева без ДДС. Разпределение на бюджета по периоди е както следва: за периода 2025-2030 г. - 572 000 лв. (31%), за периода 2030-2035 г. - 1 247 500,00лв. (69%). В процентно съотношение най-голям дял в плана заемат инвестициите в направленията обществен транспорт и улична мрежа - 48%, следвани от междуселищния обществен транспорт, фотоволтаични панели осигуряващи

осветление на спирките, с пешеходно движение с цел повишаване на безопасността на пешеходците - 33% и паркирането и велосипедното движение с 19% от бюджета.

Приемането на План за устойчива за мобилност показва стремежът на община Гърмен да реши различни проблеми чрез нова визия в прилагането на политиката за устойчив обществен транспорт, което ще предостави редица предимства за бъдещото развитието на населените места в общината.

Поради значимостта на настоящия план, който е важен стратегически документ, както и с цел спазване принципа на прозрачно управление и на основание чл.20, ал.1 от ППЗРР, на заинтересованите лица бе предоставен 30-дневен срок за предложения и становища по мотивите и проекта на Плана за устойчива мобилност на Гърмен.

Планът за устойчива мобилност е внесен в Регионална инспекция по околна среда и водите – Благоевград към МОСВ за преценяване на необходимостта от извършване на екологична преценка. Внесеното уведомление от общинска администрация с изх.№04-02-6 от 13.01.2025 г. и вх.№156 от 13.01.2025 г. и изх.№04-02-6-001 от 13.01.2025 г. и вх.№156 (1) от 17.01.2025 г. в РИОСВ с искане за изготвяне на становище за План за устойчива мобилност на община Гърмен за периода 2024 – 2035 г., е в процедура .

Предвид гореизложеното и на основание чл.21, ал.1, т.12 и ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл.13, ал.4 от Закона за регионалното развитие и чл.21 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, предлагам Общински съвет Гърмен да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

1. Приема План за устойчива мобилност на община Гърмен за периода 2024 – 2035 г., част от актуалния План за интегрирано развитие на Община Гърмен за периода 2021-2027 г.

2. Одобреният План за устойчива мобилност на община Гърмен (ПУМ), да се представи от кмета на общината пред Областния съвет за развитие, в срок до 3 месеца от неговото приемане.

3. Планът за устойчива мобилност на община Гърмен и решението на Общинския съвет за неговото приемане да се публикува на интернет страницата на общината и на Портала за обществени консултации на Министерски съвет, в срок до 5 работни дни от датата на решението за приемането му.

подписът е заличен на основание чл.59 от ЗЗЛД

ФЕИМ ИСА
Кмет на Общ[illegible] Гърмен

Съгласувал: Петър Тигалонов - Директор на дирекция ПЕС, ТСУ и ХД

подписът е заличен на основание чл.59 от ЗЗЛД

Изготвил: Емине Узунова - Мл. експерт „Програми на ЕС"

подписът е заличен на основание чл.59 от ЗЗЛД

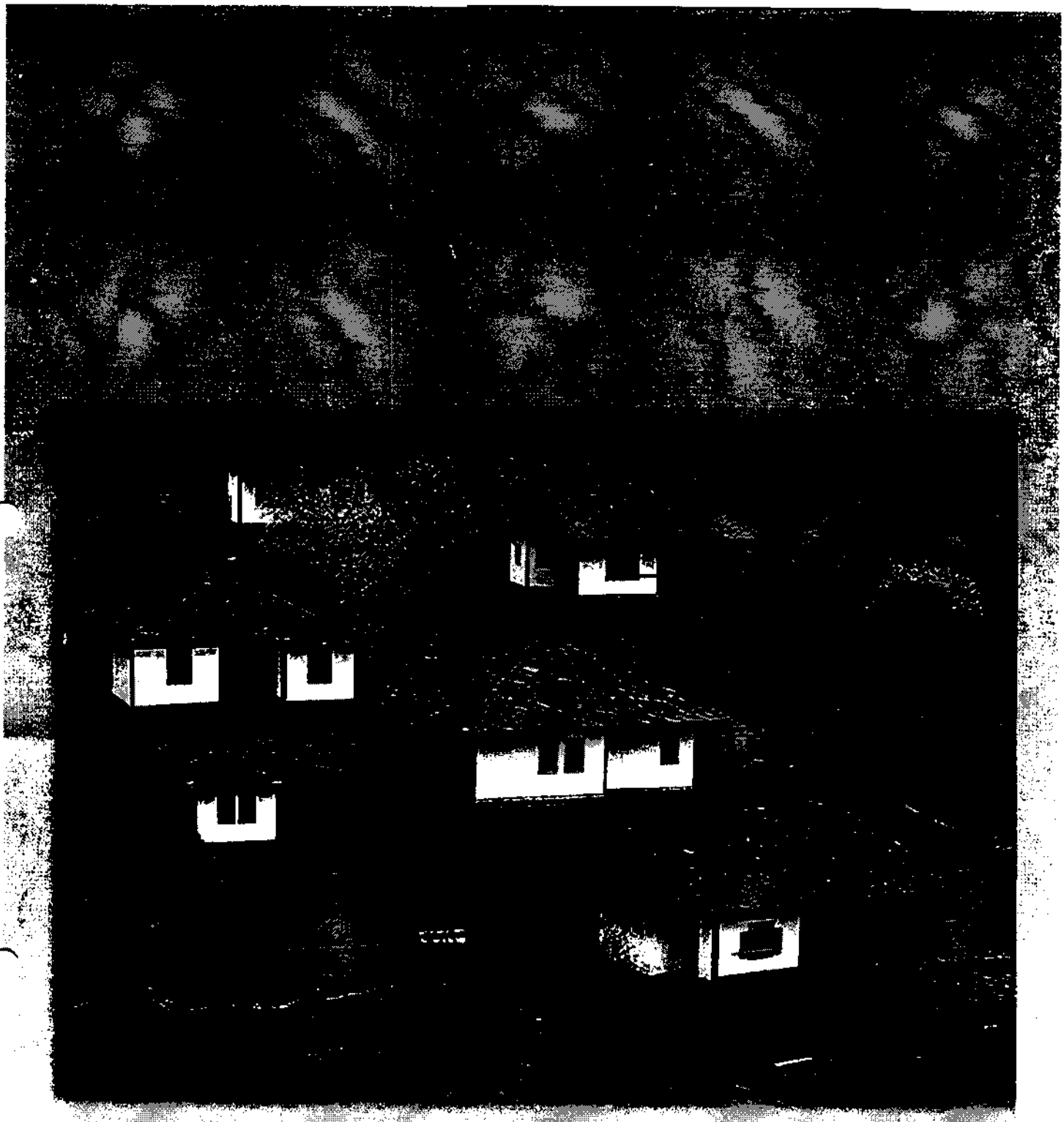

ПЛАН ЗА УСТОЙЧИВА МОБИЛНОСТ

НА ОБЩИНА ГЪРМЕН ДО 2035 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ 5
2. ПРЕГЛЕД НА ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ 6
2.1. Приложимо законодателство 6
2.2. Стратегическа рамка 6
3. АНАЛИЗ НА ТЕКУЩАТА СИТУАЦИЯ, ТРАНСПОРТНОТО ПОВЕДЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО И КЛЮЧОВИТЕ ПРОБЛЕМИ 7
3.1.Текуща ситуация 7
Местоположение 7
Релеф 7
Икономика 8
Туризъм и забележителности 8
Социални характеристики 9
3.2. Анкетно изследване на съотношението и дела на пътуванията с обществен транспорт, велосипедно и пешеходно движение 17
Методология 17
Модално разпределение на начин на придвижване 18
Възможни решения за преодоляване на проблемите и подобряване на придвижването в общината 22
3.3.Анализ на текущото състояние и ключови проблеми 24
Пешеходно движение 24
Велосипедно движение 26
Обществен транспорт 28
Паркиране 31
4. концепция и цели за развитие на основните направления на мобилностТА 33
4.1. Концепция 33
4.2. Цели за развитие на устойчива мобилност в община Гърмен 34
Приоритетно направление: Обществен транспорт 34
Приоритетно направление: Пешеходно и велосипедно движение 36
Приоритетно направление: Паркиране 36
5. МЕРКИ И ПРОЕКТИ ПО ОСНОВНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ НА МОБИЛНОСТТА 38
5.1. Приоритетно направление – Обществен транспорт 38
Мярка 1– Насърчаване на използването на обществения транспорт 38
5.2. Приоритетно направление – Пешеходно и велосипедно движение 42

Мярка 1 – Повишаване безопасността на пешеходното движение 43
5.3. Приоритетно направление – Паркиране 47
Мярка 1 – Изграждане на зони за паркиране 47
6. Бюджет и източници на финансиране 49
6.1. Бюджет на Плана за устойчива мобилност 49
6.2. Финансиране от Европейския съюз 55
6.3. Финансиране от общинския бюджет 56
6.4. Финансиране от публично-частни партньорства (ПЧП) и частния сектор 56
7. Организация, изпълнение и актуализация на пум 58
7.1. Роли и отговорности 58
7.2. Актуализация на ПУМ 58
8. Наблюдение и оценка на ПУМ 60
9. Индикатори за оценка на ПУМ 61
10. ПРИЛОЖЕНИЯ 66

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1. Население по възрастови групи, 2023 г. 10
Фигура 2. Начини на придвижване в населеното място по местоживеене 18
Фигура 3. Причини да не бъде използван велосипед за придвижване в населеното място по местоживеене 19
Фигура 4. Основни проблеми при пешеходното движение в населеното място по местоживеене 20
Фигура 5. Основен вид транспорт извън населеното място 20
Фигура 6. Основен вид транспорт извън населеното място 21
Фигура 7. Основни проблеми на транспорта в общината 22
Фигура 8. Начини за подобряване на движението в общината 23
Фигура 9. Обслужване на междуселищния транспорт 29
Фигура 10. Ключови проблеми на междуселищния транспорт 31
Фигура 11. Бюджет на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен по приоритетни направления (лева) 53
Фигура 12. Разпределение на бюджета на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен по периоди (лева) 54
Фигура 13. Разпределение на бюджет на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен по източници на финансиране (лева) 54

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1. Адресно регистрирани, община Гърмен 9

Таблица 2. Равнище на регистрирана безработица за област Благоевград 11

Таблица 3. Списък проекти с ДБФП за транспортна инфраструктура с Бенефициент община Гърмен 15

Таблица 4. Бюджет на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен по приоритетни направления 49

Таблица 5. Индикатори за наблюдение на изпълнението на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен 61

Таблица 6. Индикатори за резултат при изпълнението на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен 65

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият План за устойчива мобилност е изготвен на база стратегически документ „План за устойчива градска мобилност", т.е. стратегически план, създаден, за да удовлетвори нуждите от придвижване на хората и бизнеса в градовете и техните околности за по-добро качество на живот, въз основа на съществуващи практики на планиране при надлежно взетите предвид принципи на интеграция, участие и оценка.

Този стратегически план се базира на съществуващите практики за планиране и взима под внимание принципите на интеграция, участие и развитие, за да удовлетвори нуждите от мобилност на хората днес и утре и да създаде по-добро качество на живот в градовете и техните ареали.

Планът за устойчива градска мобилност е нова форма на стратегическо транспортно планиране, предложена официално от Европейската комисия през 2009 г.

Целта е създаване на устойчива транспортна система чрез:

- ✓ Обезпечаване на достъп до работни места и услуги за всички;
- ✓ Подобряване на безопасността и сигурността;
- ✓ Намаляване на замърсяванията, парниковия ефект и консумацията на енергия;
- ✓ Подобряване на ефективността и ефикасността на транспортирането на хора и стоки;
- ✓ Повишаване на привлекателността и качеството на градската среда.

Планът се концентрира планирането на движението на хората в населеното място. Устойчива мобилност означава предоставяне на възможност за придвижване в разумно време и на достъпна цена, като се използват най-ефективните и устойчиви форми на пътуване в името на осигуряването на обществения интерес. Това означава, че всеки човек, независимо от неговите физически или материални възможности, трябва да може да се движи удобно през града и следователно планирането трябва да отчита индивидуалните характеристики, както и общите нужди и интереси.

Устойчивият план се изгражда и развива на базата на съществуващите документи.

Основен подход е взаимното участие, който ангажира заинтересованите страни и гражданите от началото на процеса на планиране и по време на развитието му.

Включването на заинтересованите страни по време на целия процес е дава възможност да се дискутират решения в полза на нови мерки за мобилност или против тях, за да добие Плана широка легитимност.

Планът се базира на дългосрочна визия за развитие на транспорта и мобилността за цялостната територия на общината покрива начините на транспорт: частен и обществен, за пътници и товари, моторизиран и не-моторизиран, за придвижване и паркиране.

Стратегическата визия предоставя качествено описание на желаното бъдеще и е водеща при развитието на специфични планови мерки, конкретните цели и желаната промяна.

2. ПРЕГЛЕД НА ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

2.1. ПРИЛОЖИМО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

На европейско ниво, приложим е Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета.

От гледна точка приложимото българско законодателство са взети предвид:

На първо място при разработването на ПУМ са спазени разпоредбите на Наредба № РД-02-20-2 от 20.12.2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии, Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 7 от 19.01.2018 г., в сила от 20.02.2018 г., попр., бр. 15 от 16.02.2018 г., изм. и доп., бр. 98 от 27.11.2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.79 от 4 Октомври 2022 г.

2.2. СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

Актуалният национален стратегически документ в сектор Транспорт е Интегрираната транспортна стратегия в периода до 2030 г., приета с Решение № 336/23.06.2017 г. на Министерски съвет, който представлява всеобхватен план за устойчиво развитие на транспортната система на Република България и рамка за инвестиции в транспорта. Документът включва приоритети за инвестиции в основната и разширената TEN-T мрежа.

Основната цел на политиката ще продължи да бъде осигуряването на по-добра свързаност между и достъпност на населените места в страната. Усилията за подобряване на съществуващата инфраструктура за железопътен, автомобилен и воден транспорт ще доведат до подобряване на условията за бизнес и търговия, като същевременно способстват и за постигането на по-високо ниво на безопасност в транспортната система на страната.

Освен към подобряване на качеството на наличната транспортна инфраструктура, следва да продължи работата по внедряване на интелигентни транспортни системи в сектора, както и по въвеждане на цифрово предаване на информация за товарни превози, което ще допринесе за намаляване на административната тежест и подобряване на логистичните операции.

Националната програма за развитие „България 2030“ е насочена към сектор Транспорт чрез Ос на развитие 3: „Свързана и интегрирана България”. Основният фокус на тази ос на развитие е осигуряване на предпоставки за повишаването на конкурентоспособността и устойчивото развитие на регионите на страната, каквито са подобряването на транспортната свързаност, както и насърчаване на местното развитие, стъпвайки на специфичния местен потенциал.

Община Гърмен е разработила няколко стратегически документа, в които е засегнато пряко управлението на транспорта и мобилността, а именно: Общински план за развитие (2014-2020 г.), Проект на Общинска програма за опазване на околната среда (2022-2027 г.), Общ устройствен план и План за интегрирано развитие (2021-2027 г.), които са разгледани по-долу в Плана.

3. АНАЛИЗ НА ТЕКУЩАТА СИТУАЦИЯ, ТРАНСПОРТНОТО ПОВЕДЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО И КЛЮЧОВИТЕ ПРОБЛЕМИ

3.1. Текуща ситуация

Местоположение

Община Гърмен е разположена в Югозападна България, в Западните Родопи. Тя обхваща части от долината на река Места и от западните склонове на Дъбрашкия дял на планината. Граничи с Банска, Гоцеделчевска, Хаджидимовска и Сатовчанска общини от Благоевградска област и с Велинградска община от Пловдивска област.

Административен, стопански и културен център на община Гърмен е село Гърмен.

Релеф

Релефът на общината е предимно планински. Почти 90% се заемат от югозападните склонове на Западнородопския рид Дъбраш (връх Беслет 1937 m). Най-югозападните части на общината попадат в източната част на Гоцеделчевската котловина и тук в долината на река Места е най-ниската ѝ точка – 474 m н.в.

В югозападната част, по границата с община Гоце Делчев, от север-северозапад на юг-югоизток, преминава около 15 км. от течението на река Места със своите притоци: Канина (л) и Реката (л).

На 15 км. северно от общинския център се намира село Ковачевица, обявено за етнографски обект. а преди това, на 7 км. от Гърмен е и село Лещен също забележително със своята характерна архитектура. Югозападно от Гърмен са останките от античния римския град Никополис ад Нестум. Северно от село Огняново има топли минерални извори и изграден модерен балнеологичен център. Интересна туристическа дестинация е и каньоновидния пролом в долното течение на река Канина.

В най-североизточната част на общината, в рида Дъбраш са разположени резерватите Тъмната гора и Конски дол (частично в общината).

Икономика

Водещ сектор в икономиката на общината е земеделието. Отглежда се предимно ориенталски тютюн, а в планинските части – и картофи. Животновъдството е дребно, стоково. Промишлеността е слабо развита – край село Балдево се добиват лигнитни въглища, а в Гърмен и някои от по-големите села са разкрити малки шивашки цехове. Източник на приходи в планинската част са дърводобивът и събирането на диворастящи гъби и плодове.

Туризъм и забележителности

Красивата природа, съчетана с благоприятните климатични условия, с топлите минерални извори, с археологичните обекти и паметниците на културата са важна предпоставка за развитието на туризма. Особено интересни за туристите са внушителните останки от античния град Никополис ад Нестум (I – VI в.) в покрайнините на село Гърмен (основан от римския император Траян, в чест на победата му над даките), църквата "Св. Георги" (898 г.) и двата огромни вековни чинара в центъра на селото.

Забележителност за общината е село Ковачевица, обявено за архитектурно-исторически резерват. Намира се на 17 км северно от Гърмен и на 23 км североизточно от град Гоце Делчев. Разположено е в западните склонове на Дъбраш на около 1 020 м. надморска височина.

Изцяло запазената автентична възрожденска архитектура, съчетана с прекрасната природа – заоблените меки възвишения на Родопите и в същото време грандиозните скални масиви, дъхавите борови и букови гори, мекия планински климат и особената атмосфера и дух, които носят селото и неговите жители, сътворяват една особена магия. За тези, които са я усетили, не остава друг избор – те винаги се връщат или завинаги остават тук. За да не забравят никога преживяното. За да се почувстват част от историята, настоящето и бъдещето на Магията Ковачевица.

Огняновските минерални бани са утвърден балнеоложки курорт с национално значение. Лековитата минерална вода, големият лесопарк от акации край река Канина, хотелските

комплекси и вили в района, откритите и закрити басейни и езерото привличат туристите, както от страната, така и от чужбина.

Село Лещен е утвърдено като вилно селище. Намира се на 8 км североизточно от село Гърмен и на 15 км от Гоце Делчев. Специфичният чар на обновените му, но със запазен автентичен вид възрожденски къщи, очарованието на старите калдъръмени улици, идеалното съчетание на българската традиция и удобствата на съвременния живот са предпоставка за успешно развитие на селския туризъм.

Село Рибново се намира на 22 км северозападно от село Гърмен. Разположено е на около 870 м надморска височина в западните склонове на Дъбрашкия дял на Западните Родопи. Вековните борови гори, просторните високопланински плата и пъстри ливади, и ниви с картофи и тютюн, изворите с ледена планинска вода и безбрежието на откриващите се родопски върхове създават неповторимия чар на селото. Интересът на многобройните туристи е провокиран и от красотата на многоцветната женска носия и съхранената самобитност, от традициите и житейската мъдрост на рибанци.

Социални характеристики

Населени места и население

Общината има 16 населени места – само села, без градове, с общо население по постоянен адрес 17 461 души към 15.09.2024 г.[1] и 15 576 души по настоящ адрес.

В с. Гърмен адресно регистрираните към тази дата са 2 207 души с постоянен и 1 904 души с настоящ адрес.

Спрямо предходни години, населението малко се увеличава през настоящата година, данните са следните:

Таблица 1. Адресно регистрирани, община Гърмен

Населено място	Постоянен адрес (бр./д.)	Настоящ адрес (бр./д.)
към 15.09.2024 г.		
с. Гърмен	2 207	1 904
Всичко за общината	17 461	15 576
към 31.12.2023 г.		
с. Гърмен	2 195	1 887
Всичко за общината	17 453	14 408

[1] Таблица на адресно регистрираните, област Благоевград, община Гърмен https://www.grao.bg/tna/t41nm-15-09-2024_2.txt

Населено място	Постоянен адрес (бр./д.)	Настоящ адрес (бр./д.)
	към 31.12.2023 г.	
с. Гърмен	2 184	1 894
Всичко за общината	17 379	15 323

По данни на НСИ населението в общината за 2023 г.[2], лицата в трудоспособна възраст , между 16 г. и 64 г. са преобладаващата част, показано в следващата фигура:

Фигура 1. Население по възрастови групи, 2023 г.

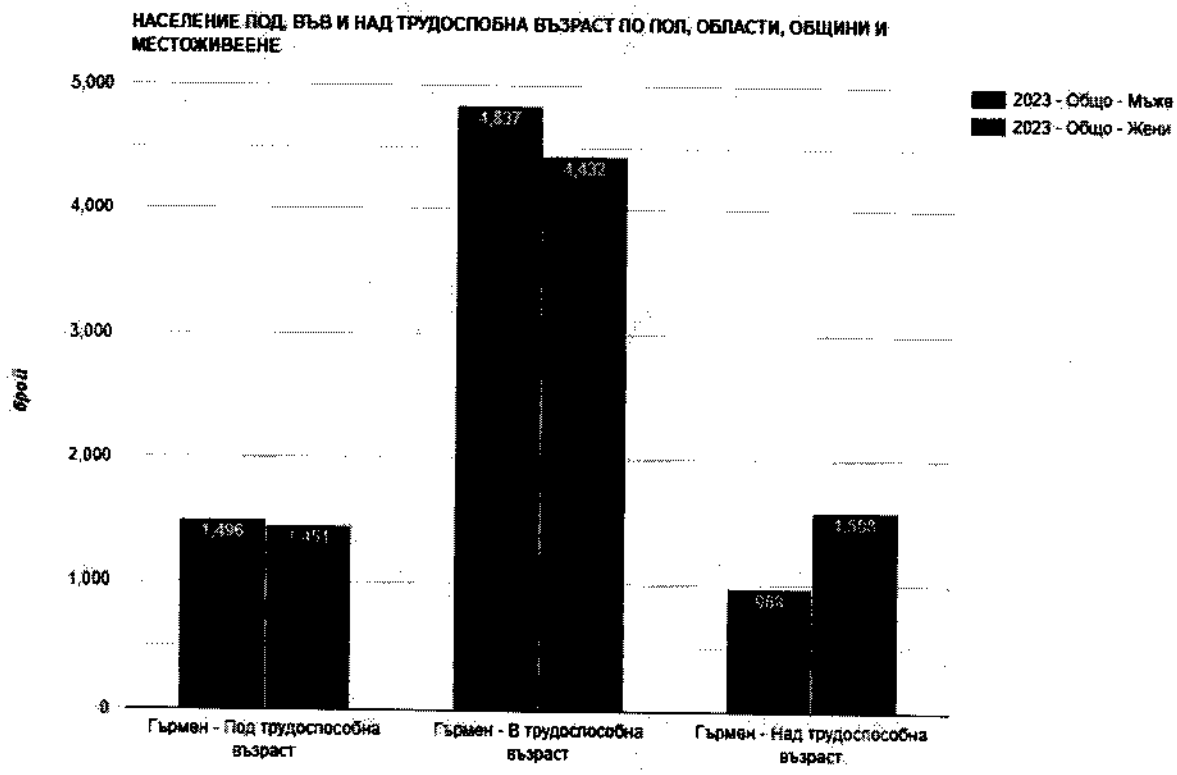

[2] Население под, във и над трудоспособна възраст, НСИ, 2023 г. https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=1083

Пазар на труда

Местната индустрия в община Гърмен е доминирана от леката промишленост (шивашка и обувна). При добивната промишленост основно са възможностите за добив на облицовъчни материали, както и добив на дървен материал. В общината има изключителен потенциал за развитие на селски туризъм чрез предоставянето на къщи за гости, както и за развитие на СПА туризма, поради наличието на минерални извори. Тези предпоставки дават възможност за заетост на местното население, като създават работни места в местата за настаняване, хранителните услуги и свързаните с тях отрасли и играят важна роля в местната икономика.

Административната статистика на Агенция по заетостта отчита, че равнището на безработица през м. август 2024 г.[3] в област Благоевград е над средното за страната, като намалява с 0.1 пункта, спрямо предходния месец. Най-високите стойности се отчитат в области Видин (14,2%), Монтана (11,7%) и Силистра (10,8%). Данните са представени в следващата таблица:

Таблица 2. Равнище на регистрирана безработица за област Благоевград

Област	Регистрирани безработни		Равнище на безработица	
	Август 2024г.	*Прираст спрямо юли 2024г.*	Август 2024г.	*Прираст спрямо юли 2024г.*
	(брой)	*(брой)*	(%)	*(пункта)*
За страната	**150 709**	**-2 135**	**5,3**	**-0,1**
Благоевград	13 155	- 122	10,7	-0,1

Образование

На територията на община Гърмен е изградена добра мрежа от учебни заведения:

- 2 средни училища;
- 3 основни училища;
- 2 обединени училища;
- 6 детски градини и разкрити яслени групи в три от тях;

[3] Информация за безработицата, активната политика по заетостта, през август 2024 г., Агенция по заетостта, МТСП

Здравеопазване

Здравното обслужване на населението от община Гърмен се осъществява от 7 общопрактикуващи лекари и 6 дентални специалиста[4], предоставящи здравни услуги на местното население.

На територията на общината няма функциониращи здравни заведения. Болничната помощ се предоставя от МБАЛ „Иван Скендеров" ЕООД в община Гоце Делчев.

Качество на атмосферния въздух

Мониторинг на качеството на атмосферния въздух на територията на община Гърмен се осъществява РИОСВ Благоевград. В общината липсва постоянен пункт за наблюдение на качеството на атмосферния въздух.

Община Гърмен няма изготвена Програма за управление на качеството на атмосферния въздух т.к. няма големи промишлени предприятия, които да причиняват значителни замърсявания на околната среда и това не се налага.

Стъпки за по-добро качество на въздуха, общината предприема с изготвянето на и приемането на дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2016 – 2025 г., както и с Краткосрочна такава за периода 2022 – 2024 г. заложените мерки и дейности в тези програми са подобряване на енергийното управление на общината, смяна горивната база на локалните отоплителни системи с високоефективни инсталации с очакван **екологичен ефект по-малко вредни емисии и замърсяване на въздуха, по-чиста околна среда на територията на общината и по-добри условия за туризъм.**

В Програмата за енергийна ефективност 2021-2027 г. на Община Гърмен е заложено постигането на устойчиво и балансирано развитие, повишаване на жизнения стандарт на населението в общината, развитие на местната икономика и туризъм, опазване на околната среда. С този документ, общината продължава да провежда последователна и активна политика по опазване на околната среда като:

- ✓ Подобряване състоянието на отоплителните и котелните инсталации в общинските сгради и повишаване на тяхната ефективност;
- ✓ Подобряване на състоянието на пътната инфраструктура в общината с цел намаляване на разхода на гориво и вредни емисии.

Намаляването на вредните емисии от автомобилния трафик е важна стъпка, т.к. той е основен замърсител на атмосферния въздух с целогодишно въздействие, както в района, на месно ниво, така и на национално ниво.

[4] Източник: Общинска администрация Гърмен

Инфраструктура и транспортна свързаност

Транспортното обслужване в община Гърмен се осъществява чрез пътната мрежа. Тя е съставена от републикански (трети клас) и общински (четвърти клас) пътища с приблизителна обща дължина 93 км.

В стратегическия документ ПИРО 2021-2027 г. е направен анализ на общинската пътна мрежа. В него са направени изводи, че тя не отговаря на изискванията за сигурен и бърз транспорт, т.к е в лошо състояние поради липса на средства за ремонт и инвестиции в пътна инфраструктура. Подобно е състоянието и на асфалтовата настилка - също не е в добро състояние и не отговаря на съвременните изисквания за сигурен транспорт.

Препоръките са за поддържане на транспортните съоръжения, цялостно преасфалтиране и в някои случаи преизграждане на пътя, рехабилитация и подновяване на пътищата и техните принадлежности.

В този документ това е изведено като област на действие като Приоритет 3. Подобряване на свързаността, техническата инфраструктура и качеството на средата на живот, Мярка 3.1. Изграждане, реконструкция и рехабилитация на общинска пътна мрежа, и се акцентира върху подобряването на пътната инфраструктура, което ще доведе до подобряване на свързаността между населените места, местната икономика и ще повиши привлекателността на общината като ще създаде удобство на населението и по-добро качествено на живот, както и ще допринесе за устойчиво развитие на околната среда в общината.

За решаване на изброените проблеми с транспортната инфраструктура, Община Гърмен кандидатства за финансиране по различни програми.

С подкрепата на Сдружението с нестопанска цел Местна инициативна група (МИГ) - Гоце Делчев - Гърмен - Хаджидимово (партньорство между трите общини, основано на дългогодишни традиции в отношенията по-между им и обосновано от териториалната близост и спецификата на региона), община Гърмен подготвя и подава проектни предложения за местно развитие, които обхващат всички населени места на територията й.

От м. юни 2016 г. до м. ноември 2024 г., община Гърмен, сключва 18 договора[5] за БФП (ДБФП) самостоятелно като Бенефициент и 5 в партньорство с общо договорени средства в размер на 9 083 434,97 лева и реално изплатени суми в размер на 3 681 233,91 лева.

[5] Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020, https://2020.eufunds.bg/bg/0/0/Beneficiary?CompanyUin=c9HXy4DmI%2BPeJnnV6H3YRg%3D%3D&ShowRes=True

Сключените ДБФП са: а)извършване на строително - монтажни работи за реконструкция и рехабилитация на улична мрежа на територията на община Гърмен обхващат населени места: село Гърмен, село Дебрен, село Дъбница, село Огняново, село Рибново и село Долно Дряново, в т.ч подготовка и асфалтиране на уличното платно и полагане на бетонови бордюри, и б) за внедряване на мерки за енергийна ефективност в системите за изкуствено улично осветление на територията на община Гърмен.

Данните са представени в следващата таблица:

Таблица 3. Списък проекти с ДБФП за транспортна инфраструктура с Бенефициент община Гърмен

Програма	Наименование на проекта	Населени места	Начало	БФП /Обща стойност	Собств. съфинанс. от бенеф.	Реално изплатени суми	Период на изпълнение	Статус на изпълнение на договора/заповедта за БФП
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	„Реконструкция на улична мрежа в населени места на територията на община Гърмен"	с. Гърмен с. Огняново с. Дебрен с. Долно Дряново с. Рибново с. Дъбница	16.5.2019	1 097 323,88	0,00	506 055,91	2019-2022	Договор №BG06RDNP001-19.021-0002-C03 от 17.01.2020 г.
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	„Рехабилитация и реконструкция на улици, тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях на територията на община Гърмен"	с. Дебрен с. Гърмен	17.1.2020	381 024,16	0,00	381 024,16	2020-2023	Договор №BG06RDNP001-19.021-0002-C03 от 17.01.2020 г.
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	„Реконструкция и рехабилитация на улици в селата Рибново, Огняново, Дебрен и Дъбница, община Гърмен"	с. Рибново, с. Огняново с. Дебрен с. Дъбница	3.5.2023	247 812,45	0,00	247 635,40	2023-2025	Договор №BG06RDNP001-19.467-0002-C03 от 03.05.2023 г.

Програма	Наименование на проекта	Населени места	Начало	БФП /Обща стойност	Собств. съфинанс. от бенеф.	Реално изплатени суми	Период на изпълнение	Статус на изпълнение на договора/заповедта за БФП
2021BG-RRP Национален план за възстановяване и устойчивост	Внедряване на мерки за енергийна ефективност в системите за изкуствено улично осветление на територията на община Гърмен	с. Гърмен, с. Балдево, с. Горно Дряново, с. Дебрен, с. Долно Дряново, с. Дъбница, с. Ковачевица, с. Крушево, с. Лещен, с. Марчево, с. Огняново, с. Ореше, с. Осиково, с. Рибново, с. Скребатно и с. Хвостяне	01.11.2024	1 998 126, 43	0,00	0,00	2024 – 2025	BG-RRP-4.028-0026-C01 от 01.11.2024 г.

Други два проекта за СМР, с период на реализация 2024-2026 г., чрез бюджета на МРРБ, са по **Инвестиционна програма за общински проекти** по Приложение №3 към чл. 107, ал. 13 от ЗДБРБ за 2024 г.[6] За тези проекти вече са сключени две споразумения през 2024 г., както следва:

1) Проект ОР-24.001-1669 „Реконструкция и рехабилитация на улици на територията на община Гърмен, област Благоевград", сключено Споразумение №РД-02-30-924/04.06.2024 г. с обща прогнозна стойност на проекта 3 000 000 лева; и
2) Проект ОР-24.001-0063 „Реконструкция и рехабилитация на улици в община Гърмен", сключено Споразумение №РД-02-30-692/04.04.2024 г. с обща прогнозна стойност на проекта 2 295 800 лева.

Успоредно с това, община Гърмен обявява множество обществени поръчки за реконструкция и рехабилитация на цялата на територия на общината и сключва договори за тяхното изпълнение.

3.2. АНКЕТНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА СЪОТНОШЕНИЕТО И ДЕЛА НА ПЪТУВАНИЯТА С ОБЩЕСТВЕН ТРАНСПОРТ, ВЕЛОСИПЕДНО И ПЕШЕХОДНО ДВИЖЕНИЕ

Методология

Представените данни са получени от транспортно изследване сред населението на община Гърмен чрез провеждане на представителна анкета. Извадката е представителна за изследваната целева група (живеещи на територията на общината от 10 населени места). Общата извадка е на база на отговорите на 35-те участника/респодента.

[6] Актуализиран отчет към 30.09.2024 г. за изпълнението на инвестиционната програма за общински проекти от страницата на МРРБ https://www.mrrb.bg/bg/otchet-za-izpulnenieto-na-proektite-po-investicionnata-programa-za-obstinski-proekti-opredeleni-s-prilojenie-3-kum-chl-107-al-13-ot-zdbrb-za-2024-g/

Проведеното анкетно проучване представя начина на придвижването и пътуванията в и извън населеното място, където живеят респондентите; проблемите, които отчитат и подобренията, които биха желали да бъдат направени по отношение на обществения транспорт и пешеходното придвижване.

Участниците в анкетата са 74% жени и мъже 26% от селата Гърмен, Дъбница, Дебрен, Горно Дряново, Долно Дряново, Крушево, Марчево, Огняново, Скребатно и Осиково, основно на възраст между 26-35 години (32%).

Трудовата активност на участниците в анкетата са 85% работещи, с по 6% ученици и пенсионери и 3% в момента неработещи. По тази причина основното основание с 68% от пътуванията са „Пътувам за работа/учене в друго населено място в общината", като 54% от тях пътуват „Всеки делничен ден", а 29% само „По 1-2 пъти в седмицата".

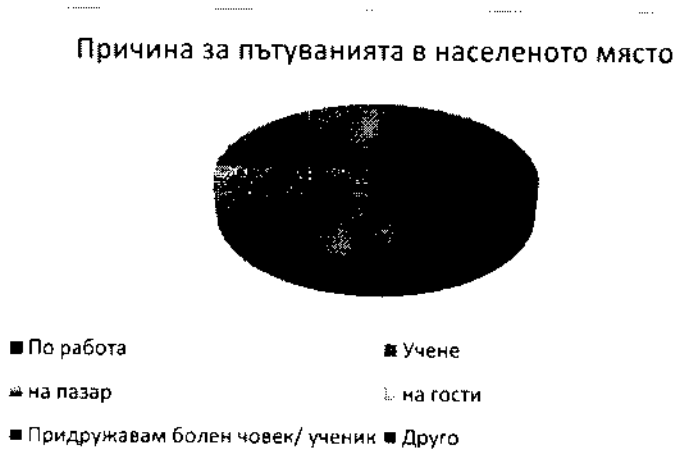

По отношение на пътуванията в населеното място, 44% от отговорилите посочват като причина „По работа", 31% „На пазар" и 19% като придружител.

Модално разпределение на начин на придвижване

В населеното място 71% от анкетираните се придвижват пеш и 29% с лек автомобил.

На фиг. по долу е представен резултата:

Фигура 2. Начини на придвижване в населеното място по местоживеене

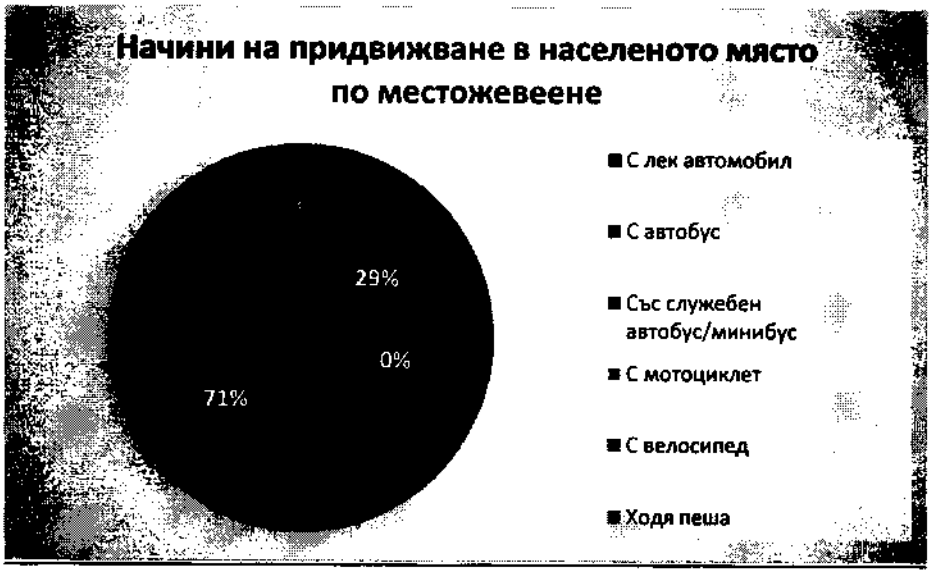

Придвижването с велосипед не е посочено като вид транспорт от анкетираните. От отговорите на следващ въпрос за причините, ако не се използва велосипед за придвижване, респондентите отбелязват:

Фигура 3. Причини да не бъде използван велосипед за придвижване в населеното място по местоживеене

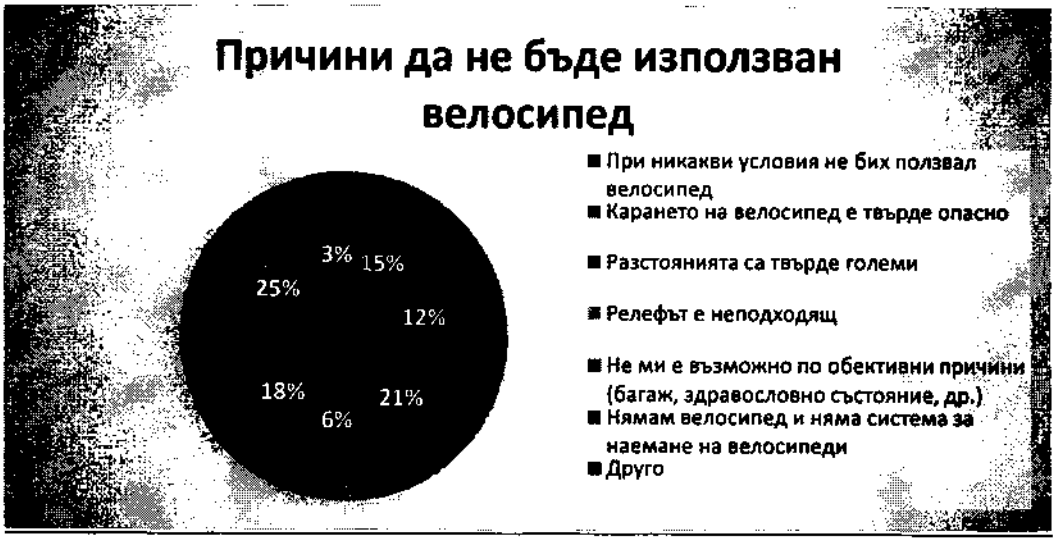

Основните отговори на хората, които притежават велосипед са, че „разстоянията са твърде големи“ (21%) „при никакви условия не бих ползвал велосипед“ (15%), „релефът е неподходящ“ (6%), както и „карането на велосипед е твърде опасно“ (4%).

Пешеходното придвижване също среща редица трудности. Основно се отчитат проблеми като „лоша тротоарна инфраструктура“ (31%), „неспазване на правилата за движение от страна на водачите на МПС“ (26%), „липса на осветление“(6%), „липса на пешеходни пътеки“ (4%).

Фигура 4. Основни проблеми при пешеходното движение в населеното място по местоживеене

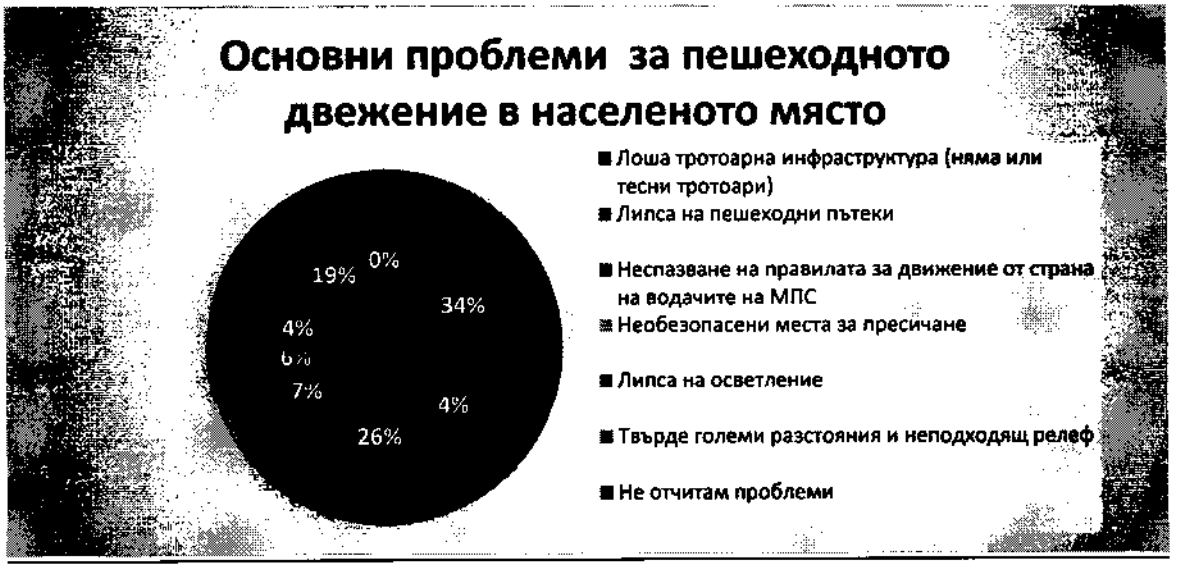

За придвижване извън населеното място, интервюираните отново използват **лек автомобил 74%, на второ място автобус 23% и на трето място със служебен автобус/минибус 3%.** Няма придвижване с мотоциклет или велосипед.

Фигура 5. Основен вид транспорт извън населеното място

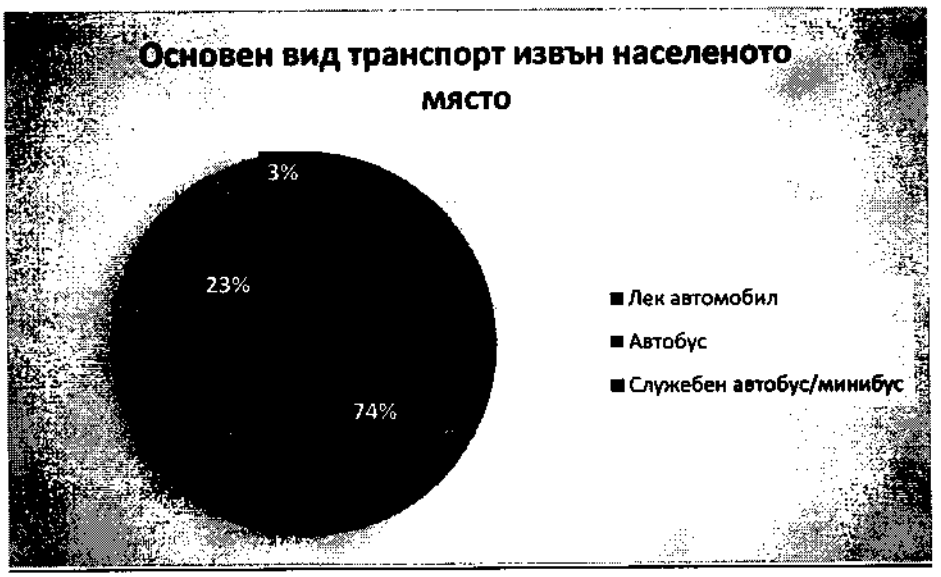

Придвижването извън населеното място се осъществява основно с лек автомобил.

От отговорите на следващ въпрос в анкетата за подобренията, които биха искали да бъдат направени, за да използват обществен транспорт, като стават ясни и причините да не бъде

избран обществения транспорт като вид транспортно средство, представено в следващата фигура:

Фигура 6. Основен вид транспорт извън населеното място

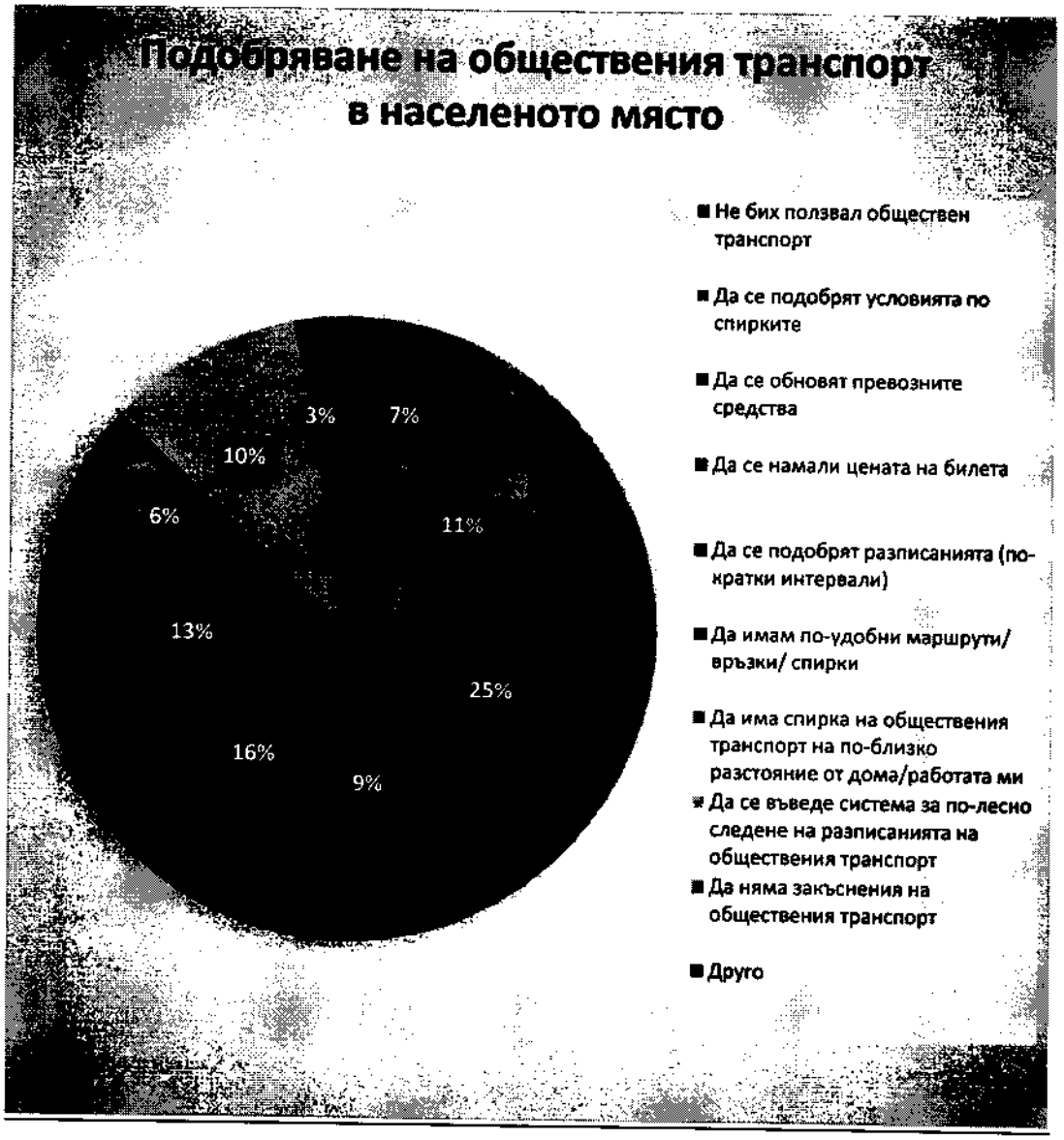

От фигурата е видно, че основните причини, които биха накарали повече жители на община Гърмен да изберат обществен транспорт за придвижване са следните:

- Да се обновят превозните средства (25%);
- Да се подобрят разписанията (16%)
- Да имам по-удобни маршрути/ връзки/ спирки (13%);

- Да се подобрят условията по спирките (12%);
- Да се въведе система за по-лесно следене на разписанията на обществения транспорт (10%).

На обобщаващия въпрос от анкетата кои са основните пречки и проблеми на транспорта на територията на общината, които съществуват, анкетираните еднозначно отговарят „твърде много паркирали автомобили“ (42%)|, „лоша инфраструктура“ (21%), „бавен общински транспорт“ (9%), „необезопасени улици за пешеходците“ (8%), „лоша или липса на улична инфраструктура в населените места“ (6%), „много транзитен трафик“ (6%) и „липса на пешеходни пътеки“ (4%).

Фигура 7. Основни проблеми на транспорта в общината

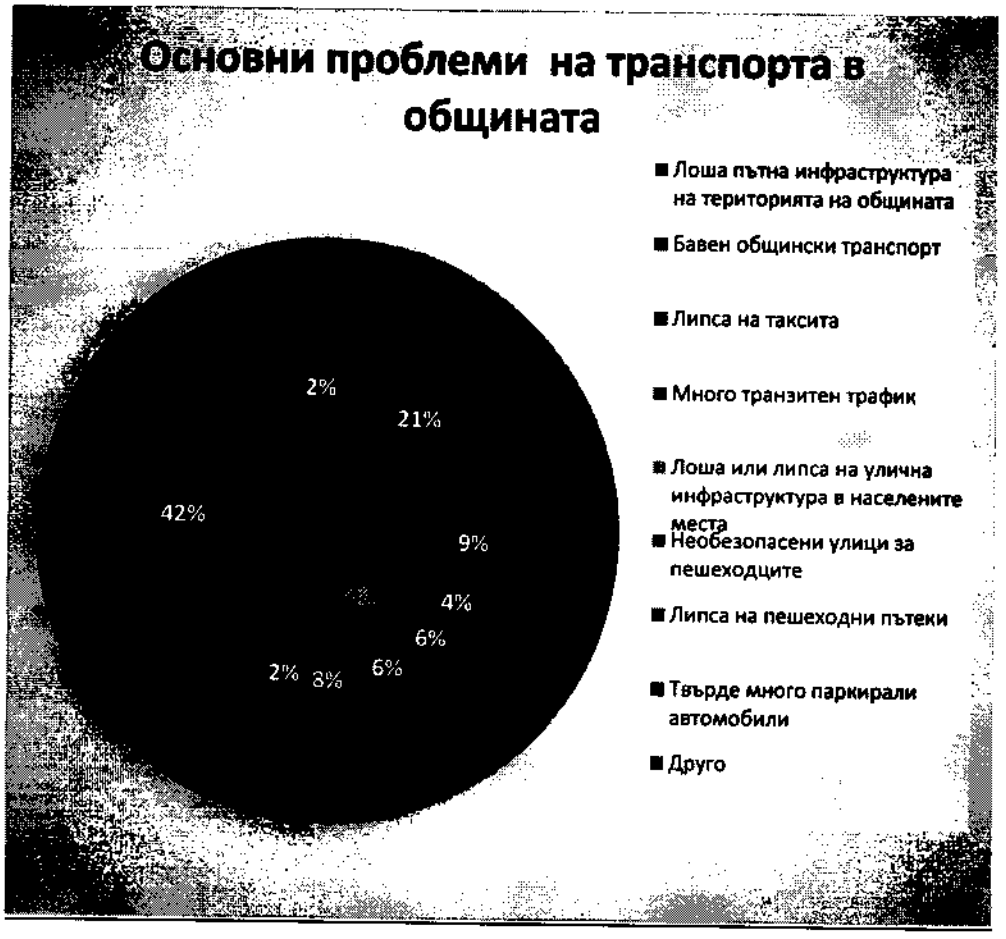

Възможни решения за преодоляване на проблемите и подобряване на придвижването в общината

В тази част от допитването, анкетираните респонденти основно отговарят:

- „подобряване безопасността на пешеходците – изграждане на пешеходни пътеки и „легнали полицаи“(14%),

- „подобряване/изграждане на тротоари за пешеходци“ (14%),
- „поставяне на видеонаблюдение на ключови места за безопасност“ (12%),
- „ремонт и по-добра поддръжка на пътищата в общината“ (12%),
- „по-чести интервали на движение на обществения транспорт и по-удобни разписания“ (9%),
- „поставяне/обновяване на спирковите навеси на спирките“ (7%),
- „обособяване на нови и по-удобни спирки на обществения транспорт“ (3%),
- „по-добро осветяване на улиците“ (8%),
- „обновяване на подвижния състав на обществения транспорт в общината“ (8%),
- „извеждане на транзитния трафик извън населеното място“ (3%).

Фигура 8. Начини за подобряване на движението в общината

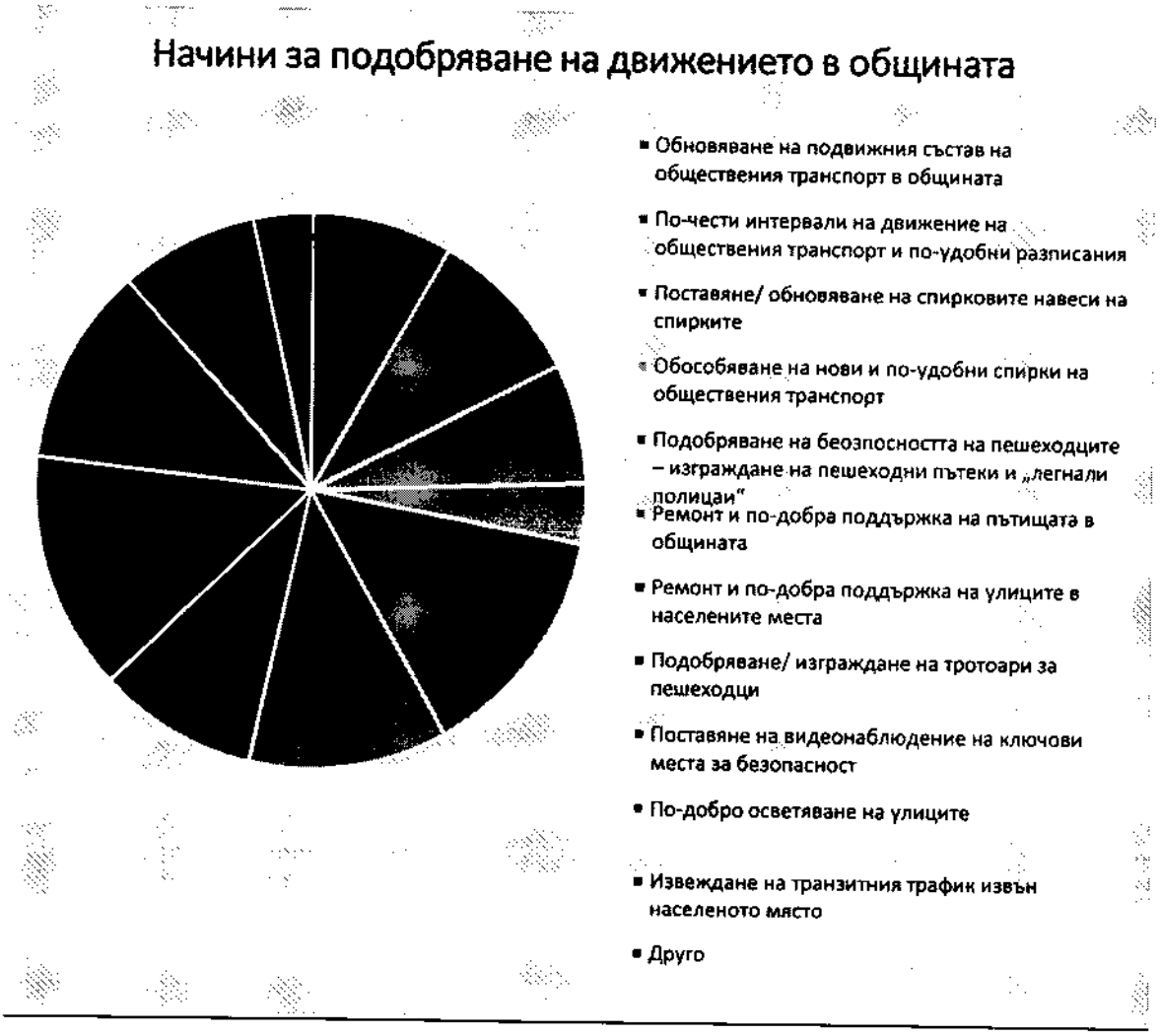

Стъпки за решаване и преодоляване на гореизброените проблеми с цел **постигане на безопасно пешеходно движение и приоритетно използване на междуселищния обществен транспорт,** Община Гърмен залага мерки за развитие на устойчива мобилност на територията на общината в Дейност 10: ✓*Повишаване безопасността на пешеходното движение по основни улици в населените места на територията на община Гърмен и с. Гърмен;* ✓*Реновиране на спирките на обществения транспорт на територията на община Гърмен* в Концепция за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ) № BG16FFPR003-2.001-0099 „Повишаване качеството на живот, качеството на предоставяните публични услуги, развитие на местния бизнес и по-ефикасно оползотворяване на потенциалите на територията за развитие на устойчив туризъм и популяризиране на местните културни, исторически и природни забележителности", като ще кандидатства през м. февруари 2025 г. за предоставяне безвъзмездна финансова помощ по Програма „Развитие на регионите" 2021-2027 г. като Партньор, заедно с Община Гоце Делчев (Водещ партньор/Кандидат).

3.3.Анализ на текущото състояние и ключови проблеми

Анализът на градската мобилност е направен по приоритетни направления: пешеходно движение, велосипедно движение и обществен транспорт. За всяко от направленията са изведени ключовите проблеми на база анализ на текущото състояние, които се нуждаят от разрешаване с цел подобряване на транспортната ситуация в/извън населените места на територията на общината и постигане на по-балансирана и устойчива транспортна система.

Пешеходно движение

Пешеходната инфраструктура е в основата на системата за мобилност в населените места. Колко удобна е пешеходната инфраструктура зависи от това, колко искат да я използват хората. Проблемът с пешеходната инфраструктура обикновено се корени в специфични технически недостатъци (липса на ниски бордюри, лошо качество на покритието и проблеми с отпадъчните води), както и известно усещане за опасност при лошо организирани пешеходни пътеки и слабо осветени пешеходни пътеки в тъмното.

В **ПИРО 2021-2027** г. Приоритет 3. Подобряване на свързаността, техническата инфраструктура и качеството на средата на живот, Мярка 3.2. Изграждане, реконструкция на селищната улична инфраструктура, освен рехабилитация и реконструкция на улиците в населените места, е заложено и изграждане и ремонт на тротоари. В Програмата за реализация на предвидените мерки и дейности за реализацията на ПИРО са формулирани проектни идеи за изграждане, ремонт и оформяне на тротоарни пространства във всички населени места на територията на цялата община.

Подобряването на техническото състояние на пешеходната инфраструктура ще допринесе до подобряването на ефективността на пешеходното движение в населените места в община Гърмен, т.к. е обичайно нуждите на пешеходците да бъдат пренебрегнати заради нуждите на други потребители на уличното пространство - лични автомобили, транспорта, малкия бизнес, заведения и др.

Пешеходната инфраструктура, като важен аспект на селищно планиране, представлява физическата инфраструктура и съоръжения, проектирани и изградени, за да улеснят движението на пешеходците. Това включва тротоари, пешеходни пътеки, пешеходни сигнали, изрязвания на бордюри, рампи и други елементи, които правят по-безопасно и по-лесно придвижването пеша за хората.

Правилно проектираната и добре поддържана пешеходна инфраструктура може да подобри условията за живеене, да подобри качеството на въздуха и да повиши безопасността на пешеходците и да има многобройни ползи, както за отделните индивиди, така и за общността като цяло.

По уличната мрежа в населените места в община Гърмен са обозначени пешеходни пътеки, но сигнализирането им с пътни знаци не отговаря на изискванията на нормативната уредба. На места маркировката е изтрита и е необходимо да се поднови.

От проведеното анкетно проучване се установи, че най-разпространеният начин на придвижване в населените места е придвижването пеша с 71%. Само 18% от общо анкетираните не отчитат проблеми при пешеходното движение, останалите 82% са посочили различни причини пред придвижването пеша. На въпроса „Според вас кои са основните проблеми/ограничения за ходенето пеша в населеното място, където живеете?“ данните показват избор на два водещи отговора с дялове над 20% – това са „Лоша тротоарна инфраструктура (няма или тесни тротоари)“ с 31%, и „Неспазване на правилата за движение от страна на водачите на МПС“ с 26%.

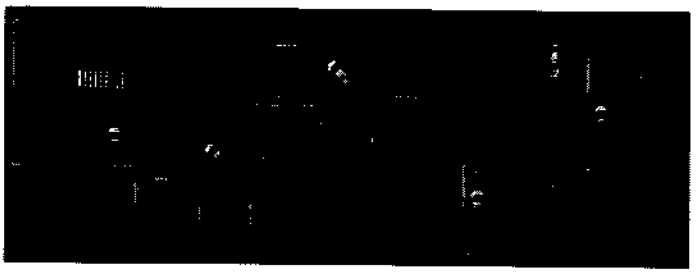

На трето и четвърто място са посочени отговори „Необезопасени места за пресичане“, „Липса на осветление“ и „Липса на пешеходни пътеки“, посочени от общо 16%.

Посочените с най-висок процент проблеми и ограничения за пешеходното движение са свързани с тротоарната инфраструктура, осветяването, с индивидуалното поведение на участниците в движението и неспазването на правилата. Може да се направи извода, че участниците в анкетата посочват и отчитат проблеми и ограничения при пешеходното движение.

За повишаване на безопасността на пешеходното движение е необходимо привеждане в съответствие на пешеходни пътеки тип „Зебра“ и изкуствени неравности по главни улици и булеварди в община Гърмен в съответствие с нормативните изисквания:

- Съгласно изискванията на Наредба № 2 от 17 януари 2001 г. за сигнализация на пътищата с пътна маркировка, пешеходните пътеки се изпълняват с бял цвят и в началото на пешеходните пътеки откъм бордюрите се изпълняват информационни надписи „ПОГЛЕДНИ“, комбиниран със съответните стрелки в зависимост от преминаващото автомобилно движение. Задължително пешеходните пътеки М8.1 тип „Зебра“ се осветяват в съответствие с БДС EN 13201-2 „Улично осветление“.
- Съгласно Наредба № РД-02-21-1 от 23.11.2023 г. за сигнализация на пътищата с пътни знаци, пътен знак Д17 „Пешеходна пътека“, който се използва за сигнализиране на пешеходна пътека тип „Зебра“, задължително се повтаря и от лявата страна на платното за движение, а при липса на видимост на знака – и над платното за движение.
- Съгласно НАРЕДБА № РД-02-21-1 от 1.10.2024 г. за условията за изграждане или монтиране върху платното за движение на изкуствени неравности и други средства за ограничаване на скоростта на движение и изискванията към тях, Участъкът от платното за движение, на който са разположени изпъкнали изкуствени неравности, се осветява в съответствие с БДС EN 13201-2 „Улично осветление. Част 2: Технически изисквания“.

Въпреки констатираните проблеми потенциалът е много висок, тъй като около 71% от анкетираните избират пешеходното придвижване за обичайните си пътувания дори и при настоящите условия. За стимулирането на активни форми на транспорт, повишаването на качеството на живот и за повишаване на човешкия капитал в общината и региона, задължителна част е подобряването на инфраструктурата и обезопасяването на придвижването като основна посока от политиката на общината.

Велосипедно движение

Липсата на изградени веломаршрути извън населените места е съществена пречка за развитието на устойчиво придвижване в рамките на община Гърмен. Природната красота на региона и дейностите на открито са добре известни, но съществуващата ситуация с инфраструктурата затрудняват велосипедистите да се придвижват безопасно и удобно в района.

Изграждането на специални велосипедни алеи, извън населените места, предполага добра и безопасна транспортна инфраструктура, поддържани съществуващи пътища, рехабилитирани и подновени, цялостно преасфалтиране и преизграждане.

Община Гърмен има проектна идея за изграждане на велоалеи, но те трябва да отговарят на нормативните изисквания, за да се реализират в този си вид.

За развитие на туризма и предоставяне на допълнителни възможности за устойчиво придвижване в рамките на община Гърмен се предвижда изграждане на велоалеи по направлението Огняново-Марчево-Гърмен-Дебрен-Дъбница-Хвостяне.

В ПИРО 2021-2027 г., Приоритет 4 Съхранение и опазване на околната среда и развитие на туризма, Мярка 4.6. Развитие на туристически потенциал, вкл. рехабилитиране и изграждане на туристическа инфраструктура, е заложено изграждане на велоалеи.

В същия стратегически документ, за развитието на туризма, Цел 3: Създаване на условия за достъп до туристически атракции, Мярка 3.5: Изграждане на веломрежа за посетителите – община Гърмен да предлага алтернативни форми, както за придвижване, така и за туризъм.

Изграждането на веломрежа, осигуряването на условия и насърчаването на пешеходното и велосипедното движение е заложено и в Програмата за реализация на ПИРО Гърмен за периода 2021-2027 г. като Дейност 2, Мярка 4.6 на цялата територия на община Гърмен.

В проведеното анкетно проучване на въпроса относно причините да не се ползва велосипед общо 42% от всички анкетирани избират една от двете възможности, които изключват каране на велосипед при придвижванията си в населеното място. Това са тези, които посочват отговор „Нямам велосипед и няма система за наемане на велосипеди" – 24% от всички и „Не ми е възможно по обективни причини" – 18%.

Като причини за неизползване на велосипед са посочени отговори, като водещи са „Разстоянията са твърде големи" – 21%, „При никакви условия не бих ползвал велосипед" – 15%, „Каране на велосипед е твърде опасно" – 12% „Релефът е неподходящ" – 6%.

Въз основа на приоритетите и целите, заложени в ПИРО 2021-2027 г., едно потенциално решение е даването развитието на велосипедни пътеки и/или алеи, които лесно преодоляват най-стръмните наклони и които да не са на уличното платно. В допълнение, те могат да осигурят достъп до живописни райони, като същевременно гарантират безопасност, удобство и свързаност за велосипедистите. Осигуряването на подобни условия, както и наличието на сигурни места за паркиране на велосипедите, биха могли да допринесат, хората да бъдат по-склонни да използват велосипеди.

Потенциални решения като изграждането на велосипедни алеи, в населеното място и извън него, поставянето на съоръжения за паркиране биха могли да помогнат за преодоляването на тези проблеми. Важно е бъдещото планиране и инвестиране във велосипедна инфраструктура.

През 2019 г., в четири населени места на територията на община Гърмен - с. Гърмен (два броя), с. Балдево, с. Лещен и с. Огняново, с Разрешение за поставяне на общинска администрация с. Гърмен и в съответствие с изискванията в ЗУТ и наредбата за поставяне на преместваеми обекти, са поставени навеси за велосипеди. Това са стоманени конструкции за гариране на велосипеди, които посредством покривната конструкция

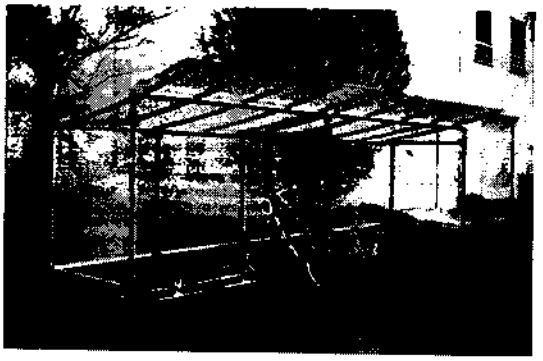

предпазват велосипедите от атмосферните условия.

За популяризирането на колоезденето като жизнеспособна алтернатива на моторизирания транспорт, в т.ч. и за туризъм, местните власти трябва да обърнат внимание на съществуващите проблеми като продължат да осигуряват подобрения в инфраструктурата. Възможни решения са определени участъци в населеното място (напр. определени улици или зони с по-малко автомобилен трафик) да се дава предимство на велосипедистите, да се инсталират на ключови места още допълнителни безопасни и удобни стойки и навеси за велосипеди, като се изгради веломрежа във всички населени места (и между тях) на територията на общината, може да насърчи повече хора да използват велосипеди.

Обществен транспорт

Обществеият превоз на пътници на територията на община Гърмен се изпълнява от пет междуселищни автобусни линии с посочено маршрутно разписание, съгласно Решение 221 от 09.10.2020 г., Протокол 10, както следва:

- Автобусна линия 1 - община Гоце Делчев – с. Ореше – община Гоце Делчев;
- Автобусна линия 2 - община Гоце Делчев – с. Рибново – община Гоце Делчев;
- Автобусна линия 3 - община Гоце Делчев – с. Хвостяне – община Гоце Делчев;
- Автобусна линия 4 - община Гоце Делчев – с. Дебрен – община Гоце Делчев;
- Автобусна линия 5 - община Гоце Делчев – с. Ковачевица – община Гоце Делчев.

Автобусна линия 1 се изпълнява с два курса на ден и от един допълнителен курс в понеделник и петък. Маршрутът му обслужва с. Гърмен, с. Дебрен, с. Дъбница, с. Долно Дряново, с. Крушево до с. Ореше и обратно, приблизителна дължина в едната посока от 29 км.

Автобусна линия 2 се изпълнява с три курса на ден, като два тях не се изпълняват събота и неделя. Маршрутът му обслужва с. Гърмен, с. Марчево, с. Огняново, с. Скребатно, с. Осиково до с. Рибново и обратно, приблизителна дължина в едната посока от 31 км.

Автобусна линия 3 се изпълнява с шест курса на ден, като три тях не се изпълняват събота и неделя. Маршрутът му обслужва с. Гърмен, с. Заграде, с. Дебрен, с. Дъбница, с. Хвостяне и обратно, приблизително с обща дължина от 17 км.

Автобусна линия 4 се изпълнява с два курса на ден и от един допълнителен курс в понеделник и петък. Маршрутът му обслужва с. Гърмен, с. Заграде, с. Дебрен и обратно, приблизителна дължина в едната посока от 15 км.

Автобусна линия 5 се изпълнява с три курса на ден. Маршрутът му обслужва с. Гърмен, с. Заграде, с. Лещен, с. Горно Дряново, с. Ковачевица и обратно, приблизителна дължина в едната посока от 25 км.

Фигура 9. Обслужване на междуселищния транспорт

Междуселищната транспортна схема, по петте автобусни линии, се обслужва от три дружества по пет договора, сключени през м. април и през м. май 2024 г. със срок на действие от 3 (три) години. За обслужване на линиите към момента превозвачите използват по два броя автобуса на линия, един основен и един резервен.

Превозвачът по автобусни линии 1, 3 и 4 извършва превозите по трите маршрута с шест броя превозни средства, които са стари, експлоатирани между 22 г. и 32 г., категории М2 и М3, с нисък емисионен клас III и В. Само един брой автобус има екологична категория на двигателя Евро 3.

Обществеият междуселищен превоз на пътници, като цяло, задоволява нуждите на населението в 16-те населени места на територията на общината от този вид услуга, с изключение на с. Балдево, намиращ се на 4 км от с. Огняново и се обслужва от автобусна линия 2 и на 15 км. от община Гоце Делчев.

На териториите на населените места има по една спирка на междуселищния обществен транспорт. Актуален проблем е тяхното състояние, по-конкретно спирконавесите, като част от транспортната инфраструктура.

Към настоящия момент тяхното състояние е повече от незадоволително - физически и морално остарели: неудобни за чакане, без защита от атмосферните условия и недостъпни за хора с увреждания.

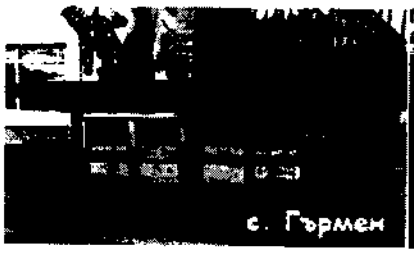

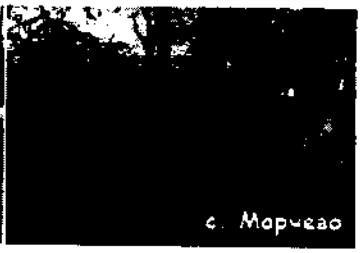

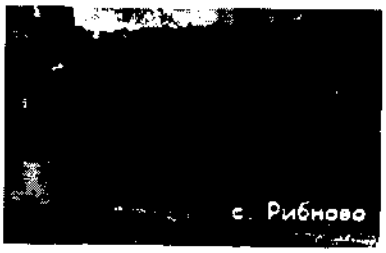

Тяхното подобрение, реновиране и привеждането им в европейски вид и съвременни стандарти ще подобри условията при изчакване на пътуващите да ползват обществения междуселищен транспорт.

Единствената нова спирка е в с. Осиково, но е без осветление и седящи места и информационно табло за пътуващите.

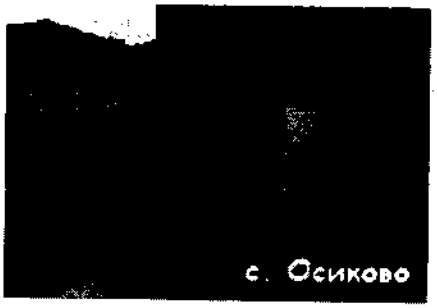

От проведеното анкетно проучване е видно, че едва 23% от анкетираните ползват обществен транспорт, като вид транспорт за придвижването до друго населено място. Пет основни причини се посочват като фактори, които биха могли да увеличат броя на хората, избиращи този вид транспорт: да се подобрят условията по спирките; да се обновят превозните средства; да се подобрят разписанията (по-кратки интервали); да има по-удобни маршрути/ връзки/ спирки; да се въведе система за по-лесно следене на разписанията на обществения транспорт.

Фигура 10. Ключови проблеми на междуселищния транспорт

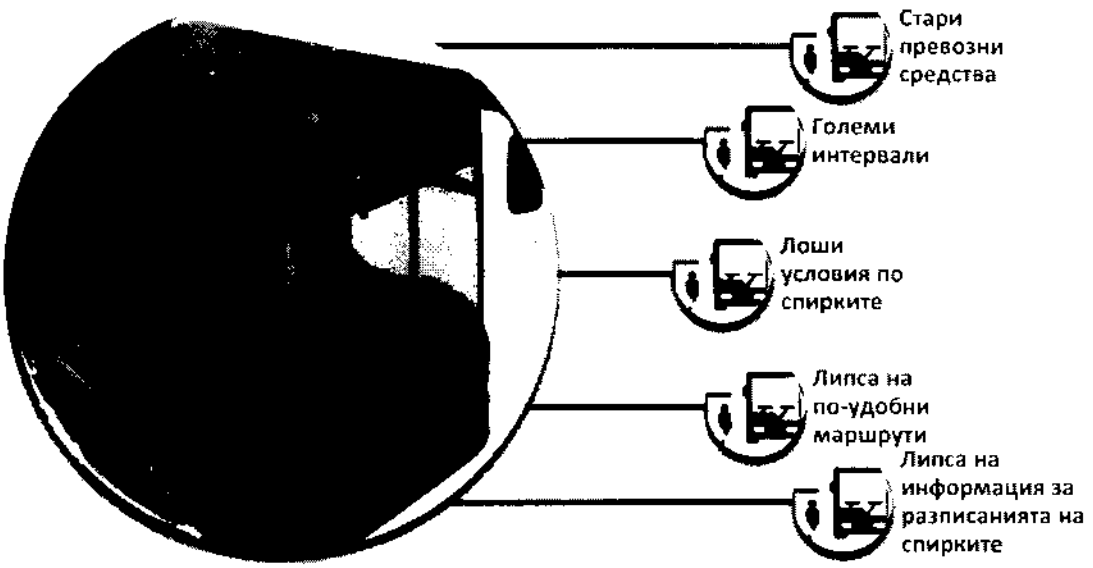

В заключение, насърчаването и улесняването на използването на обществен транспорт, предоставяйки на жителите достъпни и устойчиви възможности за мобилност, увеличаването на броя на превозени пътници за сметка на личен транспорт; разширяване на маршрутите в зависимост от потребностите от транспортни услуги; предоставяне на информация по спирките, дори и в превозните средства, друга полезна информация, която жителите и гостите на града биха искали да използват преди или да ползват по време на пътуването си, свързана с туристическите обекти в близост, предполага и реализирането на допълнителни маркетингови похвати, които биха били полезни за ползвателите на обществения междуселищен транспорт.

Паркиране

В населените места паркирането на автомобили се превръща все повече в проблем, който се отразява на условията на живот, на автомобилния трафик, както и на привлекателността за туристи. Паркирането обикновено се осъществява по активните платна на уличната мрежа, което затруднява движението. Масово се нарушават забраните за спиране и паркиране по пътните платна, както и по тротоарите на територията на населеното място.

ПИРО 2021-2027 г. акцентира върху обновяването и доизграждането на местната инфраструктура като неизменно свързана с развитието на техническата инфраструктура. Мерките, насочени към запазване и подобряване на околната среда обхващат реконструкция и изграждане на паркове и градини, на повече зони и възможности за

почивка, което ще повиши стандарта на живот в община Гърмен. В този документ се обособява Приоритет 3. Подобряване на свързаността, техническата инфраструктура и качеството на средата за живот, Мярка 3.4 Инвестиции в развитието на парковата среда и зелените пространства, предвижда изграждане на паркинги, изведен е проект за 2027 г. за изграждане на паркинг в с. Огняново под пътя между летния театър и резервоара, но за него няма изготвен проект.

От проведеното анкетно проучване се установи, че като най-основен проблем за транспорта в общината е наличието на „твърде много паркирали автомобили". Така са отговорили 42% от анкетираните. Това може би от една страна се дължи както на високия процент на респондентите, които се придвижват пеша, така и на възможността за паркиране на практика навсякъде в населеното място.

Основна мярка за смекчаване на проблема с паркирането е изграждането на паркинги, за платено паркиране в райони, в които се наблюдава концентрация на много паркирани автомобили основно около туристически обекти или в края на населеното място. На тях могат да бъдат осигурени и безплатни места за автомобили на лица с двигателни затруднения. Тази мярка ще ограничи автомобилите могат да бъдат паркирани на улиците.

Задължително трябва да се обърне внимание на контрола и санкционирането на ограничени или забранени места за спиране и паркиране – по основни улици за придвижване, в тревни или зелени площи и др.

4. КОНЦЕПЦИЯ И ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОСНОВНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ НА МОБИЛНОСТТА

4.1. Концепция

Темата за транспортната мобилност е отразена във всички стратегически документи на общината като приоритети, мерки и дейности за постигането им. Отговорността за изпълнението на предвидените мерки е поета от ресорните заместник-кметове под ръководството на кмета на общината. Въпреки че няма специализиран общински административен орган за управление на мобилността, конкретни дейности за обслужване на транспортната инфраструктура се извършват, като част от правомощията на Кмета на общината по Закона за местното самоуправление и местната администрация (като организирането и изпълнението на общинския бюджет, организирането и изпълнението на дългосрочните програми, възлагането или разрешаване на изработването на устройствени планове и техни изменения за територията на общината или за части от нея и организира изпълнението им). От специализираната администрация - това се осъществява от Дирекция „Екология, местни приходи и гражданска регистрация и административно обслужване“, която контролира битово-комуналната дейност в общината, а именно: строителство и ремонти в паркове, градинки, алеи, резервати и други; разработването на проекти за перспективни и текущи програми по опазване на околната среда и контролира изпълнението им; като и участва в изготвянето на програми и стратегии за инвестиции в общината. Също до някаква степен, развитието на общината в това направление осъществява и Дирекция „Програми на ЕС, териториално-селищно устройство и хуманитарни дейности“ - кандидатстването за финансиране по Оперативни програми, Европейски програми за трансгранично сътрудничество и от други източници, изпълнението на дейностите по текущи проекти и разработването на програми и стратегии за развитието на община Гърмен и тяхното актуализиране.

Общинското ръководство успява да се справи с предизвикателствата в областта на транспортната мобилност и постигна значителни успехи в осигуряването на безопасност за участниците в движението.

Анализът на състоянието на транспортното придвижване, идентифицираните проблеми и резултатите от проведените анкетни проучвания формират приоритетите и последващите мерки и инициативи, които трябва да бъдат предприети.

Концепцията за развитие на транспорта на община Гърмен има за цел да създаде устойчива и ефективна транспортна система, която да отговаря на нуждите на жителите и посетителите – повишаване качеството на живот и повишаване на човешкия капитал в общината и региона. Концепцията се фокусира върху ключови области:

Подобряване на междуселищния транспорт

- Подобряване на съществуващата транспортна мрежа чрез привеждането на спирконавесите на обществения транспорт в община Гърмен в европейски вид и според съвременните стандарти;
- Модернизиране на автопарка с нови и екологични превозни средства, за намаляване на емисиите и насърчаване на устойчив транспорт.

Подобряване на пешеходната инфраструктура и велосипедно движение

- Подобряване на пешеходната инфраструктура, включително пешеходни пътеки, за да се осигури безопасност и достъпност за пешеходци от всички възрасти и с различни възможности;
- Създаване на условия за велосипедно движение и стимулиране на туристите и гостите в общината за ползване на този вид алтернативен транспорт чрез изграждане на велосипедно трасе за отдих и развлечение;
- Изграждане на паркинги за облекчаване на движението и натовареността на улиците и безопасното придвижване на пешеходците.

Информация за пътниците

- Изграждане на табла за информираност на градската мобилност: как да използваме транспортната мрежа? и как да планираме пътуването? - чрез поставяне на разписание, описание на маршрута, карта и други графики с информация.

Ангажираност и сътрудничество на заинтересованите страни

- Насърчаване на сътрудничеството между Община Гърмен, жителите, бизнеса и обществените групи в процеса на вземане на решения чрез обществени консултации и механизми за обратна връзка, за да се гарантира успешното прилагане на концепцията.
- Непрекъснато наблюдение и оценка на ефективността на въведените мерки и адаптиране на концепцията въз основа на променящите се нужди и технологичния напредък.

4.2. Цели за развитие на устойчива мобилност в община Гърмен

На база на така направения анализ на състоянието на общинската територия в транспортно отношение, са изведени следните приоритети, които са залегнали в Плана за устойчива мобилност на община Гърмен. Всеки приоритет е конкретизиран в цели, насочени към подобряване на текущото му състояние.

Приоритетно направление: Обществен транспорт

Цел 1. Подобряване условията на пътуване с обществения транспорт

Осигуряването на висококачествени услуги при използването на обществения транспорт е важен елемент в развитието на ефективна система на обществения транспорт на територията на общината.

Важно за жителите и гостите на населеното място, ползващи услугите обществен транспорт, е да се осигури надеждност на превозните средства на обществения транспорт, чрез обновяване на подвижния състав; съкращаване на интервалите на движение и времето за пътуване на обществения транспорт, по-лесно да се проследяват разписанията на обществения транспорт и др. Тези мерки ще задоволят нуждите на пътуващите и ще подобрят нивото на удовлетвореност от услугите на обществения транспорт.

Комфортът на услугата обществен транспорт, в т.ч. обновяването на подвижния състав ще спомогне:

- Да се минимизира въздействието върху околната среда от предоставянето на услугата;
- Да се осигури конкурентно време за пътуване;
- Да задоволи нуждите на потребителите на обществен транспорт.

Цел 2. Подобряване и реновиране на спирките на обществения транспорт на територията на община Гърмен

Подобряването на условията за ползване на обществен транспорт е от съществено значение за повишаване на качеството на живот, подобряване и развитие.

Качеството на предоставяните услуги на обществения транспорт се покрива от много фактори:

- Услугите на обществения транспорт да са достъпни за всички жители и гости на населеното място;
- Да се предоставя информация за разписанието, описание на маршрута, да има карта и други графики с информация, което позволява ефективно планиране и изпълнение на пътуванията, както и време за изчакване за извършване на пътуване;
- Комфортът на услугата обществен транспорт чрез пълно обновяване на спирките - поставяне на нови спирконавеси с пейки, да задоволи нуждите на пътуващите; Изграждане на модерни и функционални конструкции с нови по-големи навеси, ефективно предпазващи пътниците при дъжд, сняг или слънце, удобни места за сядане;
- Безопасни и защитени спирки - осигуряване на осветление на спирката през тъмните часове от денонощието с електрическа инсталация, захранена от фотоволтаични панели.

Подобряването на обществения транспорт в община Гърмен е важна цел за подобряване на неговата привлекателност като цяло и увеличаване на броя на ползвателите му.

Приоритетно направление: Пешеходно и велосипедно движение

Цел 1. Повишаване безопасността на пешеходното движение по основни улици в населените места на територията на община Гърмен и комфорта на пешеходците

Визията, целите и приоритетите на Община Гърмен е създаването на безопасна и удобна пешеходна инфраструктура, изразяваща се в

- подобряване и изграждане на тротоари за пешеходци,
- пешеходните пътеки и изкуствените неравности да се приведат в съответствие с нормативната уредба по основните улици в община, за да се даде приоритет на безопасността на пешеходците по основни улици в населените места на територията. Изкуствени неравности за ограничаване на скоростта ще да помогнат за намаляване на скоростта на превозното средство и създаване на по-безопасна среда за пешеходците.
- да се осигури подходящо улично осветление по протежение на пешеходни пътеки, което ще допринесе за повишена видимост, намалявайки риска от злополуки, особено в по-тъмните часове и ще създаде по-благоприятна среда за своите жители и посетители.

Цел 2. Насърчаване на велосипедното движение на територията на община Гърмен и повишаване на туристическия потенциал

Целите на Община Гърмен са за създаване на инфраструктура и условия за велосипедно движение и стимулиране на туристите и гостите в общината за ползване на този вид алтернативен транспорт.

Приоритетно направление: Паркиране

Цел. 1. Освобождаване на улици и тротоари от паркирани автомобили

Паркирането на превозни средства е важен проблем в местата, където става голямо струпване на автомобили, особено на лични коли в близост до административни, туристически обекти и места за нощувки в населеното място. Добрата организация на паркирането има огромно влияние върху транспорта и намаляването на трафика, като създава по-ефективни и привлекателни условия за жителите и гостите на населеното място.

Осигуряване на регламентирани места за паркиране – паркинги, зони за паркиране, свободно пространство за паркиране, в зависимост от урбанизацията, ще облекчи натовареността на уличните платна и тротоарите от автомобили, ще подобри достъпността на хората до жилищните, обществените и търговски сгради и до

забележителностите в населеното място, както и ще допринесе за устойчиво използване на общественото пространство.

5. МЕРКИ И ПРОЕКТИ ПО ОСНОВНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ НА МОБИЛНОСТТА

5.1. Приоритетно направление – Обществен транспорт

Мярка 1– Насърчаване на използването на обществения транспорт

- **Проект П1-1.1. – Доставка и монтаж на нови спиркови навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево**

Описание

За развитието на устойчив туризъм (предвид наличието на целогодишен балнеотуризъм, благоприятният климат, собствен извор с минерална вода, чудната природа и чистия планински въздух), проектът предвижда изграждането на спирконавеси в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево и цели да осигури удобни и защитени места за изчакване на спирките. Спирковите навеси ще бъдат функционални, естетични и ще осигуряват както защита от външни атмосферни условия като слънце, дъжд и вятър, така и пейка за поне четири души. Те могат да бъдат изработени от здрави и устойчиви материали, като метал, стъкло или пластмаса; да бъдат тристранно затворени; да имат опция за отвеждане на водата от покривната конструкция; да има информационна табела и карта.

Проектът предвижда изграждането на нова/премахването на стара и поставяне на нова:

- **с. Гърмен – общо 2 спирки, находящи се от осова точка 176 между осова точка 130 до осова точка 128 по плана на с. Гърмен:**
  - **на място на старата спирка да се постави нова с осветление и пейка;**
  - **една нова спирка на отсрещната страна.**
- **с. Огняново – общо 3 нови спирки с осветление и пейка:**
  - **една нова спирка на входа на с. Огняново от осова точка 85 о.т. 85а по плана на с. Огняново;**
  - **една нова спирка между осови точки 24 и осова точка 23 по план за регулация и ПУП долни бани с. Огняново;**
  - **една нова спирка до „Минерални бани – общински хотел" в близост до Бохема между осови точки 200 и осова точка 201 по плана за регулация и ПУП Огняновски минерални бани / горни.**
- **с. Марчево – една спирка:**
  - **нова спирка на място на старата да се постави между осова точка 59 и осова точка 69 по плана на с. Марчево.**

	Това ще допринесе за по-добри условия на транспортната инфраструктура и удобства за пътуващите.
Схема (илюстративна)	
Инвестиционна стойност	20 000 лева
Период на изпълнение	2025 г. – 2027 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	6 броя нови спиркови навеса

- **Проект П1-1.2. – Доставка и монтаж на нови спиркови навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в други населени места на територията на община Гърмен**

Описание	Проектът предвижда изграждането на спирконавеси в други населени места на територията на общината и цели да осигури удобни и защитени места за изчакване на спирките. Спирковите навеси ще бъдат функционални, естетични и ще осигуряват както защита от външни атмосферни условия като слънце, дъжд и вятър, така и пейка за поне четири души. Те могат да бъдат изработени от здрави и устойчиви материали, като метал, стъкло или пластмаса; да бъдат тристранно затворени; да имат опция за отвеждане на водата от покривната конструкция; да има информационна табела и карта. Целта е създаването на по-добри условия на транспортната инфраструктура и удобства за пътуващите във всички населени места в общината, обслужвани от междуселищния обществен транспорт.

Схема (илюстративна)	
Инвестиционна стойност	40 000 лева
Период на изпълнение	2028 г. – 2030 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	12 броя нови спиркови навеса с. Горно Дряново, с. Дебрен, с. Долно Дряново, с. Дъбница, с. Ковачевица, с. Крушево, с. Лещен, с. Ореше, с. Осиково, с. Рибново, с. Скребатно и с. Хвостяне

- **Проект П1-1.3. – Доставка и монтаж на фотоволтаични панели за новите спиркови навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево**

Описание	Проектът ще осигури фотоволтаични панели за осветяване на спирконавесите в трите населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево през тъмните часове от денонощието, което ще подобри условията за изчакване на спирките за пътуващите.
Схема (илюстративна)	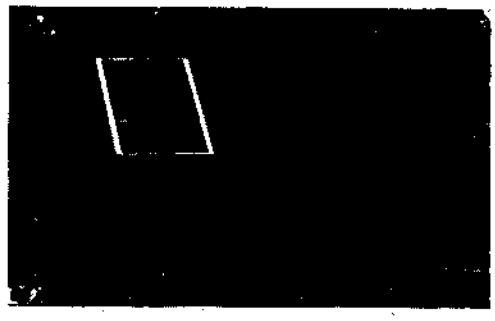
Инвестиционна стойност	5 000,00 лева

Период на изпълнение	2025 г. – 2027 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	6 броя фотоволтаични панела

➢ **Проект П1-1.4. – Обновяване на превозните средства на междуселищния обществен транспорт**

Описание	**Проектът цели да се подновят превозните средства с модерни, комфортни и безопасни, високоефективни и икономични такива, да отговарят на най-високите екологични изисквания и еконорма, подходящи за както за дълги, така и за къси разстояния, с капацитет около 59 седящи места, в зависимост от необходимостта на маршрута, използващи дизелово гориво или CNG** **Поради по-дългите разстояния, за които се използват превозните средства за обслужване на утвърдената транспортна схема на междуселищния обществен транспорт в община Гърмен, е необходимо да бъдат използвани превозни средства, предназначени за междуградски пътувания, със седящи места[7].** **Новите превозни средства ще допринесат за по-добри условия на транспортната услуга и удобства за пътуващите:** - **максимален комфорт както за пътниците, така и за водача;** - **добра изолация и климатизиране на салона, независимо от времето навън;** - **осигуряване на максимална безопасност на пътниците и водача, чрез високоефективна спирачна система, както и модерни системи, подпомагащи управлението;** - **високоефективен нискоемисионен двигател, отговарящ на съвременните екологични изисквания.**

[7] Наредба № 2 от 15 март 2002 г. за условията и реда за утвърждаване на транспортни схеми и за осъществяване на обществени превози на пътници с автобуси (загл. изм. - ДВ, бр. 44 от 2011 г.), *чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 44 от 2011 г.) Не се допуска превоз на правостоящи пътници по междуселищни, междуобщински и междуобластни линии при пътувания на разстояние над 30 км.*

Схема

(илюстративна)

Инвестиционна стойност	**Етап I - 400 000 лева** **Етап II - 400 000 лева**
Период на изпълнение	Етап I - 2028 г. – 2030 г. Етап II – 2030 г. – 2035 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	**Етап I – 5 броя доставени автобуса** **Етап II - 5 броя доставени автобуса**

5.2. Приоритетно направление – Пешеходно и велосипедно движение

За подобряване на пешеходната инфраструктура чрез реконструкция и рехабилитация на улици, тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях, изграждане на изкуствено улично осветление **не са включени** проекти в настоящия план, т.к. има сключени договори и споразумения за такива мерки чрез ДБФП и бюджета на МРРБ по Инвестиционна програма за общински проекти, както следва:

- **Програма за развитие на селските райони** – за извършване на строително - монтажни работи на улична мрежа; за реконструкция и рехабилитация на улици, тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях на територията на община Гърмен, на обща стойност БФП, на обща стойност: над 1,7 млн. лева, като до момента реално са изплатени над 1,1 млн. лева;
- **Инвестиционна програма за общински проекти** по Приложение №3 към чл. 107, ал. 13 от ЗДБРБ за 2024 г. – извършване на реконструкция и рехабилитация на улици на територията на община Гърмен, на обща стойност над 5,2 млн. лева
- **Национален план за възстановяване и устойчивост** – за внедряване на мерки за енергийна ефективност в системите за изкуствено улично осветление на територията на община Гърмен, на обща стойност над 1,9 млн. лева.

Мярка 1 – Повишаване безопасността на пешеходното движение

- **Проект П2-2.1. – Маркиране на пешеходни пътеки, сигнализирането им с пътни знаци и осветяването им, съгласно нормативната при спирки в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево, с цел повишаване безопасността на пешеходците**

Описание	Проектът включва маркиране на пешеходни пътеки за повишаване безопасността на пешеходците, сигнализирането им с пътни знаци в с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево до новоизградените спирки
Схема (илюстративна)	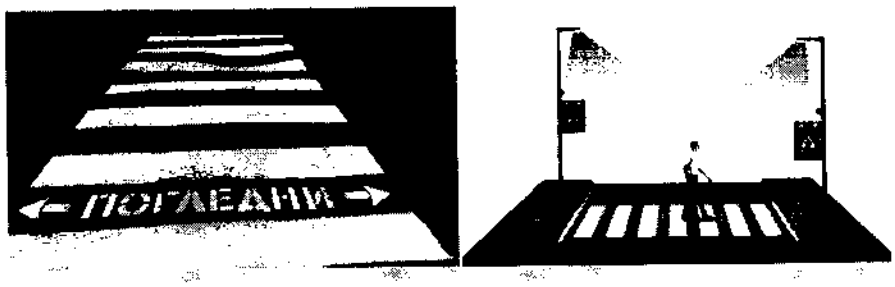
Инвестиционна стойност	28 500 лева
Период на изпълнение	2025 г. – 2027 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	➢ Маркиране на 6 бр. пешеходни пътеки; ➢ Монтиране на 6 бр. стълба за улично осветление; ➢ Монтиране на 6 бр. осветители; ➢ Монтиране на 24 бр. пътни знаци

- **Проект П2-2.2. – Проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в с. Гърмен и с. Огняново, с цел повишаване безопасността на пешеходците**

Описание	Проектът включва проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в с. Гърмен и с. Огняново

Схема

(илюстративна)

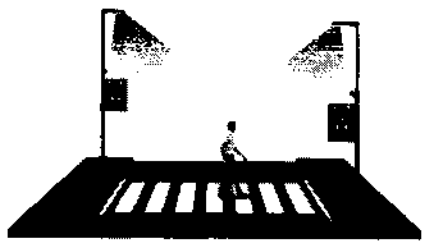

Инвестиционна стойност	22 000 лева
Период на изпълнение	2025 г. – 2030 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	➢ Премаркиране на 5 бр. пешеходни пътеки; ➢ Монтиране на 5 бр. стълба за улично осветление; ➢ Монтиране на 5 бр. осветители; ➢ Монтиране на 20 бр. пътни знаци

➢ **Проект П2-2.3. – Проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки и изкуствени неравности, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в село Долно Дряново, с цел повишаване безопасността на пешеходците**

Описание	Проектът включва проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки и изкуствени неравности, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в село Долно Дряново

Схема

(илюстративна)

Инвестиционна стойност	36 500 лева
Период на изпълнение	2025 г. – 2030 г.

Индикатори за оценка на изпълнението	➢ Премаркиране на 7 бр. пешеходни пътеки; ➢ Премаркиране на 2 бр. изкуствени неравности; ➢ Монтиране на 8 бр. стълба за улично осветление; ➢ Монтиране на 9 бр. осветители; ➢ Монтиране на 36 бр. пътни знаци

➢ **Проект П2-2.4. – Привеждане в съответствие с нормативната уредба на изкуствени неравности тип гърбица и пътна табла в с. Гърмен, с цел повишаване безопасността на пешеходците**

Описание	**Проектът включва привеждане в съответствие с нормативната уредба на изкуствени неравности тип гърбица и пътна табла (включително осветяването им) в с. Гърмен.**
Схема (илюстративна)	
Инвестиционна стойност	20 000 лв.
Период на изпълнение	2025 г. – 2030 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	➢ Изграждане на 2 бр. изкуствени неравности (гърбица) ➢ Изграждане на 1 бр. изкуствена неравност (пътна табла –пешеходна пътека); ➢ Маркиране на пешеходна пътека по пътната табла; ➢ Монтиране на 3 стълба за улично осветление; ➢ Монтиране на 3 бр. осветители; ➢ Монтиране на 8 бр. пътни знаци.

➢ **Проект П2-2.5. – Монтиране на пешеходен парапет по ул. 35-та, с. Огняново, за обезопасяване на пешеходното движение**

Описание	**Проектът включва монтиране на пешеходен парапет по ул. 35-та, с. Огняново, за обезопасяване на пешеходното движение.**

Схема (илюстративна)	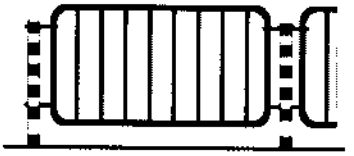
Инвестиционна стойност	30 000 лв.
Период на изпълнение	2030 г. – 2035 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	➢ Монтиране на 150 м. пешеходен парапет

➢ **Проект П2-2.6. – Изграждане на 5 бр. подслони за паркиране на велосипеди на територията на Община Гърмен**

Описание	Проектът включва изграждане на 5 бр. подслони за паркиране на велосипеди на територията на Община Гърмен.
Схема (илюстративна)	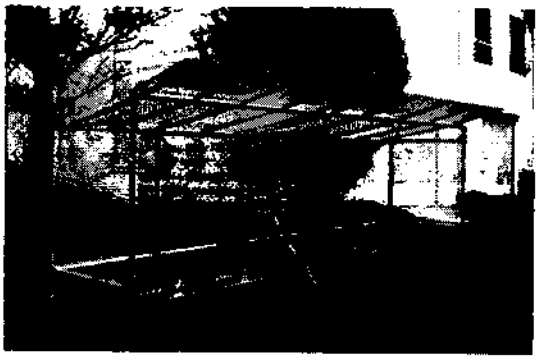
Инвестиционна стойност	17 500 лв.
Период на изпълнение	2030 г. – 2035 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	➢ 5 бр. подслони за паркиране на велосипеди

- **Проект П2-2.7. – Изграждане на велосипедно трасе за отдих и развлечение между с. Огняново и с. Гърмен**

Описание	**Проектът включва изграждане на 2.4 км велотрасе между с. Огняново и с. Гърмен.**
Схема (илюстративна)	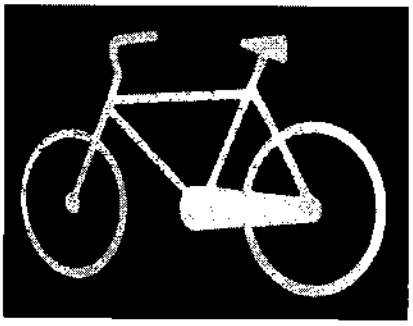
Инвестиционна стойност	**450 000 лв.**
Период на изпълнение	2030 г. – 2035 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	➢ **2.4 км. велотрасе**

5.3. Приоритетно направление – Паркиране

Мярка 1 – Изграждане на зони за паркиране

- **Проект П3-3.1. – Изграждане на паркинг в с. Огняново**

Описание	**Проектът цели подобряване на системата за паркиране в населените места на общината като се изградят нови паркинги за намаляването струпването на автомобили, особено на лични коли в близост до административни райони в населеното място, търговски обекти, спортни съоръжения и туристически обекти и места за нощувки.** **Предвиденото място за обособяване на паркинг в с. Огняново.**

Схема (илюстративна)	
Инвестиционна стойност	350 000 лева[8]
Период на изпълнение	2030 г. – 2035 г.
Индикатори за оценка на изпълнението	1 брой изграден паркинг

[8] Стойност от ПИРО 2021-2027 г.

6. БЮДЖЕТ И ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

6.1. Бюджет на Плана за устойчива мобилност

Общият бюджет на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен до 2035 г. възлиза на 1 819 500 лв. без ДДС. Неговото разпределение по направления в абсолютно и в процентно изражение е представено на долната таблица и фигура:

Таблица 4. Бюджет на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен по приоритетни направления

№	Приоритетно направление	Наименование на проекта	Населено място	Период на изпълнение (година)	Индикативна инвестиционна стойност (лева)	Източник на финансиране
1.	ОБЩЕСТВЕН ТРАНСПОРТ	Проект П1-1.1. – Доставка и монтаж на нови спиркови навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево	с. Гърмен с. Огняново с. Марчево	2025 – 2027	20 000,00	Европейски фондове
		Проект П1-1.2. – Доставка и монтаж на нови спиркови навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в други населени места на територията на община Гърмен	с.Горно Дряново, с. Дебрен, с. Долно Дряново, с. Дъбница, с. Ковачевица, с. Крушево, с. Лещен, с. Ореше, с. Осиково, с. Рибново, с. Скребатно и с. Хвостяне	2028-2030	40 000,00	Европейски фондове

№	Приоритетно направление	Наименование на проекта	Населено място	Период на изпълнение (година)	Индикативна инвестиционна стойност (лева)	Източник на финансиране
		Проект П1-1.3. – Доставка и монтаж на фотоволтаични панели за новите спиркови навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево	с. Гърмен с. Огняново с. Марчево	2025-2027	5 000,00	Европейски фондове
		Проект П1-1.4. – Обновяване на превозните средства на междуселищния обществен транспорт	-	Етап I – 2028 – 2030 Етап II – 2030 – 2035	Етап I – 400 000,00 лева Етап II – 400 000,00 лева	Публично частно партньорство/ Частно финансиране (ПЧП/частно финансиране)
2.	ПЕШЕХОДНО И ВЕЛОСПЕДНО ДВИЖЕНИЕ	Проект П2-2.1. – Маркиране на пешеходни пътеки, сигнализирането им с пътни знаци и осветяването им, съгласно нормативната при спирки в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево, с цел повишаване безопасността на пешеходците	с. Гърмен, с. Огняново с. Марчево	2025-2027	28 500,00	Европейски фондове

№	Приоритетно направление	Наименование на проекта	Населено място	Период на изпълнение (година)	Индикативна инвестиционна стойност (лева)	Източник на финансиране
		Проект П2-2.2. – Проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в с. Гърмен и с. Огняново, с цел повишаване безопасността на пешеходците	с. Гърмен, с. Огняново	2025-2030	22 000,00	Европейски фондове
		Проект П2-2.3. – Проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки и изкуствени неравности, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в село Долно Дряново, с цел повишаване безопасността на пешеходците	с. Долно Дряново	2025-2030	36 500,00	Общински бюджет

№	Приоритетно направление	Наименование на проекта	Населено място	Период на изпълнение (година)	Индикативна инвестиционна стойност (лева)	Източник на финансиране
		Проект П2-2.4. – Привеждане в съответствие с нормативната уредба на изкуствени неравности тип гърбица и пътна табла в с. Гърмен, с цел повишаване безопасността на пешеходците	с. Гърмен	2025-2030	20 000,00	Европейски фондове
		Проект П2-2.5. – Монтиране на пешеходен парапет по ул. 35-та, с. Огняново, за обезопасяване на пешеходното движение	с. Огняново	2030-2035	30 000,00	Общински бюджет
		Проект П2-2.6. – Изграждане на 5 бр. подслони за паркиране на велосипеди на територията на община Гърмен	община Гърмен	2030-2035	17 500,00	Общински бюджет
		Проект П2-2.7. – Изграждане на велосипедно трасе за отдих и развлечение между с. Огняново и с. Гърмен	между с. Огняново и с. Гърмен	2030-2035	450 000,00	Публично частно партньорство/ Частно финансиране (ПЧП/частно финансиране)
3.	ПАРКИРАНЕ	Проект П3-3.1. – Изграждане на паркинг в с. Огняново	с. Огняново	2030-2035	350 000,00	Публично частно партньорство/ Частно финансиране

№	Приоритетно направление	Наименование на проекта	Населено място	Период на изпълнение (година)	Индикативна инвестиционна стойност (лева)	Източник на финансиране
						(ПЧП/частно финансиране)

Фигура 11. Бюджет на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен по приоритетни направления (лева)

Приоритетно направление 1 е с най-голям дял от инвестициите – 48%. Инвестициите, предвидени по този приоритет, са насочени към монтирането на нови спирки за междуселищния обществен транспорт, фотоволтаични панели, които да осигуряват осветлението на спирките през тъмните часове на денонощието и обновяване на подвижния състав на превозвачите.

На второ място, с дял от 33%, е приоритетно направление 2. Инвестициите в този приоритет са фокусирани върху маркиране/премаркиране на пешеходни пътеки, сигнализирането им с пътни знаци, осветяването им, привеждането им според изискванията на нормативната уредба; изграждане на улично осветление при съществуващи пешеходни пътеки, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, както и поставянето на изкуствени неравности; монтиране на пешеходен парапет, с цел повишаване на безопасността на пешеходците; изграждане на велостоянки и изграждане на велотрасе за отдих и развлечение.

За приоритетно направление 3 са предвидени значително по-малко инвестиции спрямо първите два – 19%. Въпреки това, дори със сравнително малък бюджет, тази област е

важна за града. Инвестициите са насочени към изграждане на нов паркинг, за да се освободят улиците от паркирани автомобили.

Фигура 12. Разпределение на бюджета на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен по периоди (лева)

Тъй като изпълнението на ПУМ изисква значителни финансови ресурси, бюджетът по плана е разпределен на два 5 (пет) годишни периоди: 2025 – 2030 г. и 2030 – 2035 г.

Голяма част от инвестициите по плана са разпределени основно да бъдат осъществени чрез **Публично-частно партньорство и частни инвестиции, в размер на 1 600 000 лв.** или 88%, на следващо място е **с европейско финансиране, в размер на 135 500 лв.** или 7% и **от общинския бюджет , в размер на 84 000 лв.** или 5%.

На следващата фигура се вижда разпределението на бюджета според източниците на финансиране.

Фигура 13. Разпределение на бюджет на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен по източници на финансиране (лева)

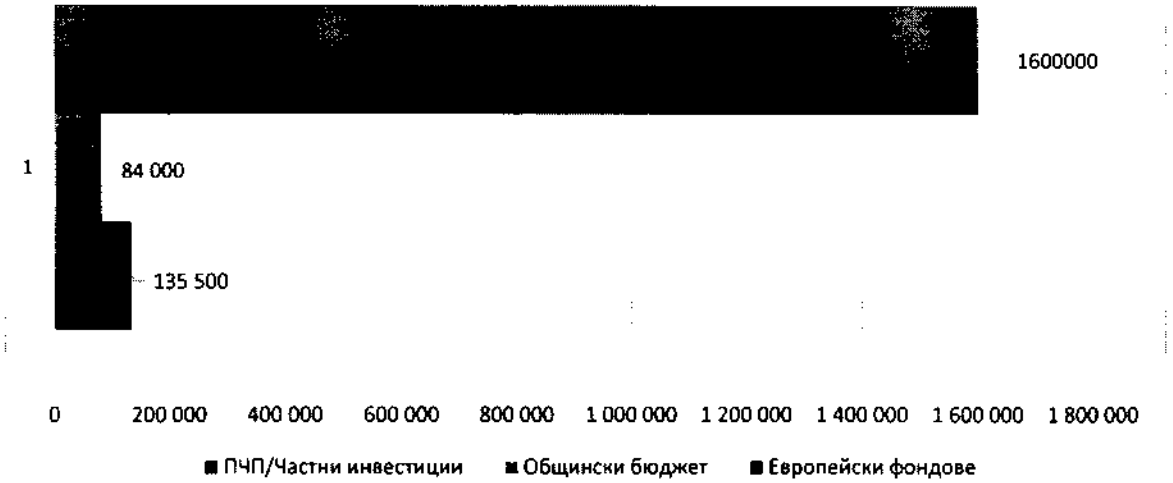

6.2. ФИНАНСИРАНЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Програма „Развитие на регионите“ (ПРР) 2021-2027 г.

Приоритет 2: Интегрирано териториално развитие на регионите

ИТИ е териториален инструмент на кохезионната политика, който се реализира с подкрепа по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“ на ПРР 2021-2027 г., както и със средства от други програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд + (ЕСФ+).

Съфинансирано от Европейския съюз

Инструментът ИТИ насърчава партньорството и сътрудничеството между различни общини, институции и заинтересовани страни, както и осъществяването на интегрирани мерки без оглед на административно-териториалните граници. В концепции за ИТИ могат да участват всякакъв вид проекти, финансирани от различни източници, като водещи са общи специфики или потенциали за развитие на целевите територии в съответствие с Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2.

Отворена процедура в периода м. ноември 2024 г. – м. февруари 2025 г. чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е BG16FFPR003-2.002 „ПОДКРЕПА ЗА ИНТЕГРИРАНО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ В 40 ГРАДСКИ ОБЩИНИ“ в рамките на Приоритет 1 “Интегрирано градско развитие” и Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“ на ПРР.

Допустими за финансиране са дейности, включени в одобрените концепциите на Фаза 1 по процедура BG16FFPR003-2.001 „Концепции за интегрирани териториални инвестиции“ и предвидени за финансиране по ПРР, в следните групи дейности:

- Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност
- Енергийна ефективност и устойчиво обновяване на жилищни и обществени сгради, вкл. студентски и ученически общежития
- **Устойчива мобилност, вкл. градска мобилност**
- **Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност**
- Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства
- Образователна инфраструктура и оборудване
- Здравна и социална инфраструктура
- Жилищно настаняване
- Култура, спорт и туризъм

Процедурата за безвъзмездна финансова помощ се финансира от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от държавния бюджет на Република България.

6.3. ФИНАНСИРАНЕ ОТ ОБЩИНСКИЯ БЮДЖЕТ

Финансирането от общинския бюджет е важен източник за финансиране на инициативите на ПУМ на община Гърмен, но поради това, че е малка община, не би могла да разпредели свои собствени ресурси за подкрепа на проекти за устойчива мобилност, освен някои по-малки, свързани с пешеходното движение, защото ще се наложи пренасочване на средства от други области на общинския бюджет.

6.4. ФИНАНСИРАНЕ ОТ ПУБЛИЧНО-ЧАСТНИ ПАРТНЬОРСТВА (ПЧП) И ЧАСТНИЯ СЕКТОР

Добър подход може да бъде да се използва финансовата подкрепа на външни заинтересовани страни, за да финансира инициативи на ПУМ. Община Гърмент може да се ангажира с местния бизнес, жители и неправителствени организации, за да повиши осведомеността относно значението на устойчивата мобилност и да ги насърчи да допринесат за финансирането на инициативите на ПУМ. Общината може да си сътрудничи с местния туристически бизнес, за да спонсорира изграждането на велотрасето и паркинга, или с жителите, за да предостави обратна връзка за услугите на обществения транспорт и да идентифицира области, които изискват подобрение.

Финансирането от частния сектор може да играе важна роля при финансирането на проекти за устойчива мобилност. Частни компании, които се интересуват от устойчива мобилност, могат да инвестират в инициативите на ПУМ на община Гърмен. Има няколко начина, по които частни компании могат да инвестират в проекти за устойчива мобилност:

- **Частни инвестиции и Публично-частни партньорства (ПЧП):** ПЧП са споразумения между организации от публичния и частния сектор за съвместно предоставяне на обществени услуги или инфраструктура. В контекста на устойчивата мобилност ПЧП може да включва частни компании, инвестиращи в закупуването на нови превозни средства за обществен транспорт.
- **Спонсорство:** Частните компании могат да осигурят финансово спонсорство за проекти за устойчива мобилност. В замяна компанията може да получи възможности за брандиране и реклама, както и положителна репутация за подкрепа на устойчиви инициативи.

7. ОРГАНИЗАЦИЯ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПУМ

7.1. Роли и отговорности

Ключов аспект е определянето на ясни роли и отговорности при изпълнението на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен, т.е да се очертаят конкретни отговорности на всяка заинтересована страна, участваща в изпълнението на инициативите на ПУМ.

Най-важната роля е на местната власт при изпълнението на приетите цели на ПУМ. ПУМ е стратегически документ за местно развитие, следва да бъдат обособени две нива при организирането, изпълнението и наблюдението му.

- Териториалната организация на действията по изпълнение на мерките и проектите на плана се осъществят от общинския съвет и кмета на община Гърмен в съответствие с законовите и нормативни изисквания.
- Изпълнението на конкретните проекти, предложени в плана се извършват от съответните екипи, натоварени със реализацията на конкретен проект. За тази цел се създават екипи от технически лица, юристи, финансово-счетоводни експерти, лица с управленски опит. Те изпълняват задачи, свързани с административно управление съобразно законовите изисквания, и тези на финансиращата организация, технически контрол за изпълнението на проекта, осигуряване на наблюдение на изпълнението от трети страни.

Мерките за контрол на изпълнението на ПУМ, трябва да включват:

- достъп до информацията, свързана с изпълнението на плана.
- ежегодно докладване пред общинския съвет и заинтересовани лица за резултатите от осъществената местна политика и изпълнените проекти от страна на Кмета на община Гърмен;
- контрол и от страна на гражданите - това може да включва предоставяне на обратна връзка относно ефективността на инициативите, участие в обществени консултации и семинари и активно използване и насърчаване на опциите за устойчива мобилност.

7.2. Актуализация на ПУМ

Планът за устойчива мобилност на община Гърмен е с период на действие 2025-2035 г. Като действащ документ, отнасящ се до планиране развитието на общината, той следва адекватно да адресира обществените потребности в сферата на мобилността и да е напълно съобразен с променящата се среда. Това предполага задължителното наличие на възможности за корекции в съдържанието на плана.

Актуализацията на настоящия ПУМ ще бъде необходима в случай на настъпили съществени изменения в качествените характеристики на средата, като е допустимо, след доказана потребност, да бъдат правени промени по отношение на заложените мерки и проекти, сумите и източниците за финансиране за тяхната реализация, сроковете за изпълнение и заложените индикатори за мониторинг и оценка. Европейските насоки за ПУМ препоръчват актуализация през пет години.

8. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПУМ

Процесът на наблюдение и оценка на Плана за устойчива мобилност на Гърмен включва проследяване на напредъка по изпълнението на плана и оценка на въздействието му върху системата за градска мобилност на града. Този процес включва следните стъпки:

- да се разработи система за проследяване и оценка на ПУМ, като се наблюдават очертаните индикатори, които да се използват за измерване на напредъка и въздействието;
- да се събират редовно данни за напредъка и постигането на целите и задачите на ПУМ, като:
  - ✓ се провеждат проучвания сред жители, пътуващи до работното място и потребители на транспортната система, които могат да предоставят важна информация за тяхното поведение при пътуване, предпочитания и удовлетворение от съществуващата инфраструктура за мобилност (подобно на проведената анкета за настоящия документ);
  - ✓ създаването на фокус групи на заинтересовани страни, като представители на оператори на обществения транспорт, гражданите и бизнеса, може да даде представа за конкретни въпроси, свързани с инфраструктурата за мобилност.
- събраните данни трябва да се анализират, за да се оцени въздействието на ПУМ върху мобилността. Така ще се идентифицират всички области, в които ПУМ не постига целите си и за информиране за всички необходими корекции на плана.

От изключително значение е обратната връзка от заинтересованите страни относно ефективността на ПУМ с цел да бъдат направени всички необходими корекции на плана, за да бъде постигнато неговото непрекъснато подобряване, за да отговаря на нуждите на жителите.

9. ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА НА ПУМ

Използването на индикатори за изпълнение на стратегически документ е от решаващо значение за оценка на ефективността и успеха на предприетите инициативи. Те дават представа за изпълнението и управлението на плана или програмата, докато показателите за резултат измерват действителните резултати и постигнатите въздействия. Те позволяват на Общината да наблюдава ключови области на изпълнение, като разпределяне на ресурси, спазване на графика, използване на бюджета и ангажиране на заинтересованите страни. Чрез редовно проследяване на показателите за ефективност местната администрация може да идентифицира потенциални затруднения, неефективност или области, изискващи подобрение, което позволява навременни корекции и коригиращи действия.

Индикаторите за резултати се фокусират върху оценка на реално постигнатите резултати и въздействия на общинския план или програма. Те могат да обхващат различни аспекти, включително социално, икономическо, екологично и благосъстояние на общността. Примери за показатели за резултати могат да включват промени в нивата на заетост, намаляване на емисиите на парникови газове, подобрения в обществената безопасност или повишено удовлетворение на гражданите.

Индикаторите за изпълнение и резултати са от съществено значение за ефективната оценка и вземане на решения.

Във връзка с изпълнението на ПУМ е направен подбор на възможните индикатори от гледна точка на това те да осигурят възможност за реално, качествено и количествено измерване на резултатите, така че те да кореспондират с концепцията и целите на Плана за устойчива мобилност. Процесът на събиране и анализиране на данните трябва да се извършва от експерти в Община Гърмен.

За нуждите на ПУМ на община Гърмен са избрани индикаторите, посочени в следващата таблица (*Приложение 1 План за реализация на ПУМ на община Гърмен*).

Таблица 5. Индикатори за наблюдение на изпълнението на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ	КОД НА ПРОЕКТА	ПРОЕКТ	ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ			ИНВЕСТИЦИИ (в лв. с ДДС)	ПЕРИОД
			ИНДИКАТОР	МЯРКА	ЦЕЛЕВА СТОЙНОСТ		
1. ОБЩЕСТВЕН ТРАНСПОРТ							
	П1-1.1.	Доставка и монтаж на нови спирков навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево	спирков навеси	брой	6	20 000	2025-2027
	П1-1.2	Доставка и монтаж на нови спирков навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в други населени места на територията на община Гърмен	спирков навеси	брой	12	40 000	2028-2030
	П1-1.3.	Доставка и монтаж на фотоволтаични панели за новите спирков навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево	фотоволтаични панели	брой	6	5 000	2025-2027
	П1-1.4.	Обновяване на превозните средства на междуселищния обществен транспорт	доставени автобуси	брой	5	400 000	2028-2030
			доставени автобуси	брой	5	400 000	2030-2035
2. ПЕШЕХОДНО ДВИЖЕНИЕ							

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ	КОД НА ПРОЕКТА	ПРОЕКТ	ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ			ИНВЕСТИЦИИ (лв. без ДДС)	ПЕРИОД (год.)
			ИНДИКАТОР	МЯРКА	ЦЕЛЕВА СТОЙНОСТ		
	П2-2.1.	Маркиране на пешеходни пътеки, сигнализирането им с пътни знаци и осветяването им, съгласно нормативната при спирки в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево, с цел повишаване безопасността на пешеходите	пешеходни пътеки	брой	6	28 500	2025-2027
			стълбове за улично осветление	брой	6		
			осветители	брой	6		
			пътни знаци	брой	24		
	П2-2.2.	Проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в с. Гърмен и с. Огняново, с цел повишаване безопасността на пешеходите	пешеходни пътеки	брой	5	22 000	2025-2030
			стълбове за улично осветление	брой	5		
			осветители	брой	5		
			пътни знаци	брой	20		
	П2-2.3.	Проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки и изкуствени неравности, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в село Долно Дряново, с цел повишаване безопасността на пешеходите	пешеходни пътеки	брой	7	36 500	2025-2030
			изкуствени неравности	брой	2		
			стълбове за улично осветление	брой	8		
			осветители	брой	9		
			пътни знаци	брой	36		
	П2-2.4.	Привеждане в съответствие с нормативната уредба на изкуствени неравности тип гърбица и пътна табла в с. Гърмен, с цел повишаване безопасността на пешеходците	изкуствени неравности (гърбица)	брой	2	20 000	2025-2030
			пешеходна пътека по пътната табла	брой	1		

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ	КОД НА ПРОЕКТА	ПРОЕКТ	ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ			ИНВЕСТИЦИИ (лв. без ДДС)	ПЕРИОД год.
			ИНДИКАТОР	МЯРКА	ЦЕЛЕВА СТОЙНОСТ		
			изкуствена неравност (пътна табла)	брой	1		
			стълбове за улично осветление	брой	3		
			осветители	брой	3		
			пътни знаци	брой	8		
	П2-2.5.	Монтиране на пешеходен парапет по ул. 35-та, с. Огняново, за обезопасяване на пешеходното движение	пешеходен парапет	метра	150	30 000	2030-2035
	П2-2.6.	Изграждане на 5 бр. подслони за паркиране на велосипеди на територията на Община Гърмен	подслон паркиране велосипед	брой	5	17 500	2030-2035
	П2-2.7.	Изграждане на велосипедно трасе за отдих и развлечение между с. Огняново и с. Гърмен	велотрасе	км	2,4	450 000	2030-2035
3. ПАРКИРАНЕ							
	П3-3.1.	Изграждане на паркинг в с. Огняново	изграден паркинг	брой	1	350 000	2030-2035

Изпълнението на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен може да бъде оценено чрез различни индикатори за резултат, които оценяват ефекта и въздействията на плана върху различни аспекти на мобилността. Такива ключови индикатори за резултати, могат да бъдат следните:

- Модална промяна: промяната в разпределението на начините на пътуване във времето. Той оценява степента, до която ПУМ е успял да прехвърли пътуващите от лични превозни средства към по-устойчиви видове транспорт като обществен транспорт, колоездене и ходене.
- Пътуване с обществен транспорт: измерва нивата на ползване на услугите на обществения транспорт. Ако се установи увеличаване на броя на пътуващите в обществения транспорт, то ПУМ успешно е подобрил привлекателността, надеждността и ефективността на обществения транспорт, превръщайки го в предпочитан начин на пътуване.
- Удовлетвореност: оценява дали планът отговаря на нуждите и очакванията на жителите на общината от обществен транспорт и пешеходна инфраструктура, осигуряване на възможности за мобилност и достъп до основни услуги.

Чрез наблюдение и анализ на тези индикатори за резултати, община Гърмен може да получи информация за ефективността и въздействието на изпълнението на ПУМ. Анализът на резултатите от тези индикатори, ще помогнат за по-нататъшно подобряване на устойчивата мобилност на общината и до по-устойчива жизнена среда.

Конкретните индикатори за резултат са показани в следващата таблица.

Таблица 6. Индикатори за резултат при изпълнението на Плана за устойчива мобилност на община Гърмен

	ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ			
	ИНДИКАТОР	МЯРКА	ЦЕЛЕВА ПРОМЯНА ДО 2035 Г.	ЦЕЛЕВА СТОЙНОСТ КЪМ 2035 Г.
1	Намаляване на дела на леките автомобили за придвижване извън населеното място	%	-10	64
2	Увеличаване на дела на обществения транспорт за придвижване извън населеното място	%	+10	33
3	Намаляване на дела на леките автомобили за придвижване в населеното място	%	-5	24
4	Увеличаване на дела на придвижването пеш в населеното място	%	+5	76
5	Повишаване на удовлетвореността на жителите/гостите от обществения транспорт	%	+20	
6	Повишаване на удовлетвореността на жителите/гостите от пешеходната инфраструктура	%		

10. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. План за реализация на ПУМ на община Гърмен – в ексел формат

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ	КОД НА ПРОЕКТА	ПРОЕКТ	ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ			ИНВЕСТИЦИИ (лв. без ДДС)	ПЕРИОД год.	РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ		
			ИНДИКАТОР	МЯРКА	ЦЕЛЕВА СТОЙНОСТ			Европейски фондове	Общински бюджет	ПЧП/ Частно финансиране
1. ОБЩЕСТВЕН ТРАНСПОРТ										
	П1-1.1.	Доставка и монтаж на нови спиркови навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево	спиркови навеси	брой	6	20 000	2025-2027	20 000		
	П1-1.2.	Доставка и монтаж на нови спиркови навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в други населени места на територията на община Гърмен	спиркови навеси	брой	12	40 000	2028-2030	40 000		
	П1-1.3.	Доставка и монтаж на фотоволтаични панели за новите спиркови навеси на спирките на междуселищния обществен транспорт в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево	фотоволтаични панели	брой	6	5 000	2025-2027	5 000		
	П1-1.4.	Обновяване на превозните средства на междуселищния обществен транспорт	доставени автобуси	брой	5	400 000	2028-2030			400 000
			доставени автобуси	брой	5	400 000	2030-2035			400 000
2. ПЕШЕХОДНО ДВИЖЕНИЕ										
	П2-2.1.	Маркиране на пешеходни пътеки, сигнализирането им с пътни знаци и осветяването им, съгласно нормативната при спирки в три населени места на територията на общината – с. Гърмен, с. Огняново и с. Марчево, с цел повишаване безопасността на пешеходците	пешеходни пътеки	брой	6	28 500	2025-2027	28 500		
			стълбове за улично осветление	брой	6					
			осветители	брой	6					
			пътни знаци	брой	24					
	П2-2.2.	Проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в с. Гърмен и с. Огняново, с цел повишаване безопасността на пешеходците	пешеходни пътеки	брой	5	22 000	2025-2030	22 000		
			стълбове за улично осветление	брой	5					
			осветители	брой	5					
			пътни знаци	брой	20					
	П2-2.3.	Проектиране и изграждане на улично осветление при съществуващите пешеходни пътеки и изкуствени неравности, възстановяване на маркировката им и сигнализирането им с пътни знаци, съгласно нормативната уредба в село Долно Дряново, с цел повишаване безопасността на пешеходците	пешеходни пътеки	брой	7	36 500	2025-2030		36 500	
			изкуствени неравности	брой	2					
			стълбове за улично осветление	брой	8					
			осветители	брой	9					
			пътни знаци	брой	36					
	П2-2.4.	Привеждане в съответствие с нормативната уредба на изкуствени неравности тип гърбица и пътна табла в с. Гърмен, с цел повишаване безопасността на пешеходците	изкуствени неравности (гърбица)	брой	2	20 000	2025-2030	20 000		
			пешеходна пътека по пътната табла	брой	1					
			изкуствена неравност (пътна табла)	брой	1					
			стълбове за улично осветление	брой	3					
			осветители	брой	3					
			пътни знаци	брой	8					

ПРИОРИТЕТНО НАПРАВЛЕНИЕ	КОД НА ПРОЕКТА	ПРОЕКТ	ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ			ИНВЕСТИЦИИ (лв. без ДДС)	ПЕРИОД год.	РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ		
			ИНДИКАТОР	МЯРКА	ЦЕЛЕВА СТОЙНОСТ			Европейски фондове	Общински бюджет	ПЧП/ Частно финансиране
	П2-2.5.	Монтиране на пешеходен парапет по ул. 35-та, с. Огняново, за обезопасяване на пешеходното движение	пешеходен парапет	метра	150	30 000	2030-2035		30 000	
	П2-2.6.	Изграждане на 5 бр. подслони за паркиране на велосипеди на територията на Община Гърмен	подслон паркиране велосипед	брой	5	17 500	2030-2035		17 500	
	П2-2.7.	Изграждане на велосипедно трасе за отдих и развлечение между с. Огняново и с. Гърмен	велотрасе	км	2,4	450 000	2030-2035			450 000
	П3-3.1.	Изграждане на паркинг в с. Огняново	изграден паркинг	брой	1	350 000	2030-2035			350 000

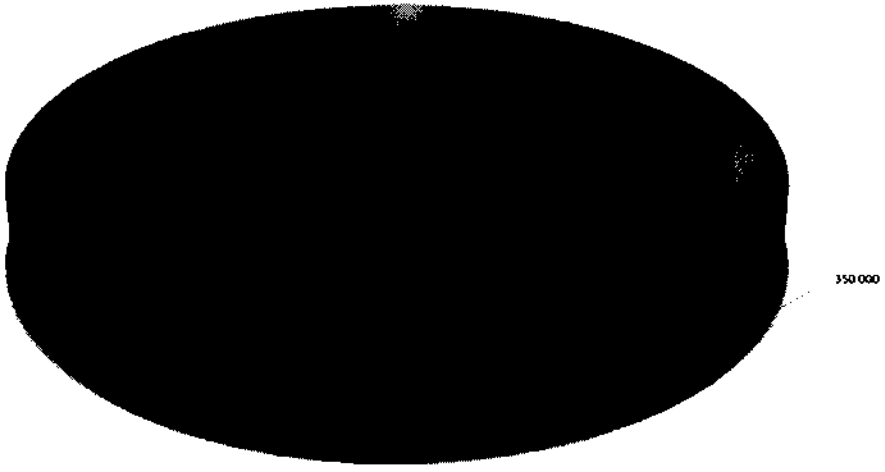

Приоритетно направление 1 Обществен транспорт	865 000
Приоритетно направление 2. Пешеходно и велосипедно движение	604 500
Приоритетно направление 3. Паркиране	350 000

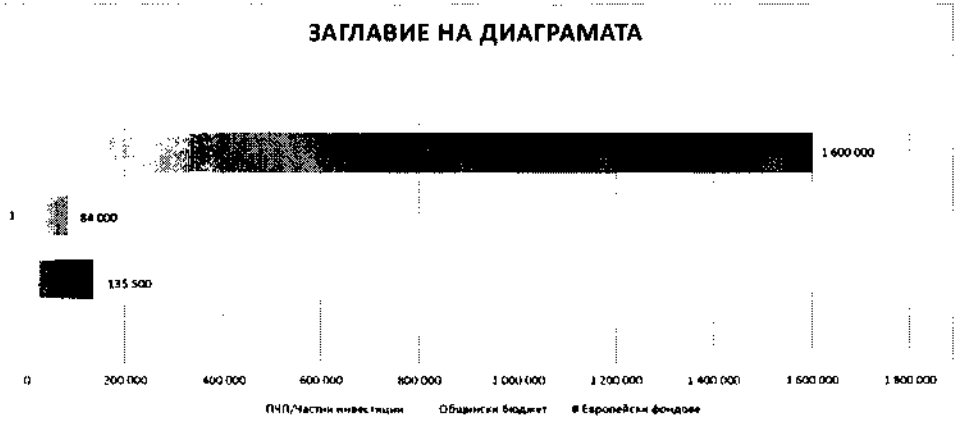

Европейски фондове	135 500
Общински бюджет	84 000
ПЧП/Частни инвестиции	1 600 000

Разпределение на бюджета по периоди

2025 - 2030	572 000 лв.
2030 - 2035	1 247 500 лв.

